СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА $1.25 РАЗ НА ТИЖДЕНЬ ONCE A WEEK PRICE $1.25

РІК CV ПАРСИППАНІ, Н. Дж., П'ЯТНИЦЯ, 28-го СЕРПНЯ 1998 ЧИСЛО 9 VOL. CV PARSIPPANY, N.J., AUGUST 28, 1998 No. 9

УКРАЇНА ВІДЗНАЧИЛА 7-РІЧЧЯ НЕЗАЛЕЖНОСТИ

24-го серпня народ України відзначив День Незалежности. Сім років минуло з того часу, коли Верховна Рада проголосила державну незалежність України. А на всеукраїнському референдумі 1-го грудня 1991 року 90.3 відсотки голосуючих підтвердили цей вибір. Україна виявилась єдиною країною серед пособєтських держав, яка винесла питання про незалежність на всенародний референдум. Так було розпочато відлік нового періоду державотворення в українській історії.

Сьогодні Україна, хоч і повільно, а вже ж рухається курсом економічних реформ вирішення наболілих соціяльних проблем.

Дедалі виразніше проступають ознаки стабілізації виробництва у більшості галузей народного господарства, посилюються тенденції економічного зростання. З другого півріччя минулого року вперше за останні десять років вдалося забезпечити приріст випуску промислової продукції. Досягнуто стабілізації валового внутрішнього продукту, що має принципово важливе значення для економічного розвитку.

Президент України вжив невідкладних заходів щодо прискорення реформ і виведення економіки України з кризи, якими передбачається реформування податкової системи, нарощення експортного потенціялу, створення відповідних умов для залучення внутрішніх вітчизняних та закордонних інвестицій, вирішення найбільш гострих соціяльних питань.

З метою формування державного бюджету на 1998 рік на новій податковій основі Верховна Рада України прийняла пакет оподаткування, який повинен забезпечити додаткові надходження до бюджету з одночасним пом'якшенням податкового тиску на товаровиробників.

Після прийняття рішучих дій щодо запровадження режиму обмеження бюджетних видатків та забезпечення надходжень до бюджету рівень його дефіциту на кінець року плянується в розмірі 2,5 відс. ВВП з подальшим зменшенням у 1999 році до 2 відс. ВВП і менше.

Важливе місце у створенні надійного механізму стабілізації економіки України займає розвиток ринкового сектору, провідна роля в якому належить малому і середньому підприємництву. Нині в країні діє понад 100,000 малих підприємств, в яких зайнято 1,2 млн. осіб, 3,000 коопера-

(Закінчення на стор. 8)

В. Черномирдін знову став прем'єром Росії

МОСКВА. — Несподіване звільнення Борисом Єльцином прем'єр-міністра Сергія Кирієнка і повернення до влади Віктора Черномирдіна стало найбільшою політичною новиною кінця тижня і викликало живі коментарі та припущення щодо дальшої долі уряду Росії та дальшої долі її президента Б. Єльцина.

Причиною тих несподіваних змін в Уряді Росії був, без сумніву,невідрадний стан рубля і його девальвація, що викликали потрясення серед цілого населення Росії та велику непевність відносно дальшої долі країни. Як відомо, 36-річного С. Кирієнка, який був на пості прем'єра п'ять місяців, обрано на це становище з огляду на його політичний невтралітет і досвід у фінансовій ділянці. Тепер через ці прикмети Б. Єльцин його звільнив, повертаючи В. Черномирдіна, який має тісні зв'язки з різними фінансовими потентатами, зокрема із секретарем СНД Борисом Березовським. Крім того, він має симпатії комуністів, які саме тепер через важку фінансову ситуацію в Росії мають щораз більший голос.

Рішення Б. Єльцина, яке прийшло доволі несподівано, здивувало політичних коментарів та аналітиків. Звільнити провідного політика з посту, а відтак по п'яти місяцях знову повернути йому попередню владу — це нечувана в політичному житті подія. Її пояснюють як акт розпуки з боку російського президента, який боїться до решти втратити популярність у зв'язку з кризою рубля і поганим фінансовим станом в Росії, що останнім часом дуже погіршився.

Україна задоволена поверненням В. Черномирдіна

КИЇВ. — 24-го серпня Україна привітала повернення Віктора Черномирдіна на пост прем'єр-міністра Росії, зазначивши, що це сприятиме стабілізації економіки в реґіоні.

Президент України Леонид Кучма заявив, що в Україні не повинні перейматися тим, що відбувається в Росії. Загострення там фінансової кризи, за його словами, вказує на потребу у сильному і стабільному уряді.

Інші українські урядовці теж заявили, що повернення В. Черномирдіна позитивно вплине на економічну ситуацію в Росії і відтак в Україні. У зв'язку з девальвацією рубля в Росії гривня почала падати, вийшовши з валютного коридору. Українська валюта виявилася дуже вразливою, оскільки на Росію припадає 40 відс. всієї закордоної торгівлі України.

24-го серпня у зв'язку з Днем незалежности, який святкувався гучним військовим парадом на Хрещатику, валютний ринок в Україні був закритий. Фінансова криза, яка прийшла з Росії, змусила багатьох громадян задуматися, наскільки Україна є незалежною від свого північного сусіда.

26-го серпня В. Черномирдін полетів до Криму на зустріч з Л. Кучмою і білоруським президентом Алєксандром Лукашенком. Він також мав зустрітися там з директором Міжнародного валютного фонду Мішелем Камдесю.

На відміну від попереднього прем'єра Росії, 36-річного Сергія Кирієнка, В. Черномирдін є добре відомий українським урядовцям, оскільки здійснював раніше часті візити до Києва. Цього місяця він був на святкуванні дня народження Л. Кучми в Криму.

Екзекутивний комітет УНСоюзу відбув засідання

Марта Лиско,
головний секретар

ПАРСИППАНІ, Н. Дж. — В суботу, 8-го серпня, в приміщенні Головної канцелярії відбулося перше поконвенційне засідання Екзекутивного комітету Українського Народного Союзу. Предсідник УНСоюзу Уляна Дячук тепло привітала новообраних членів комітету.

Участь у засіданні брали: Стефко Куропась, перший заступник предсідника; о. Мирон Стасів, директор на Канаду; Марта Лиско, секретар; Стефан Качарай, касир; і голова Контрольної комісії Володимир Пастушок. Заступник предсідника Аня Дидик-Петренко не змогла взяти участь.

Учасники вислухали звіти за першу половину цього року і докладно розглянули приріст і втрати у членстві. В результаті передконвенційної кампанії УНСоюз здобув 79 нових членів; Загальна сума їхніх річних вкладок становить 13,684.48 дол. УНСоюз далі намагається збільшувати членство. В той же час зменшується число охочих і вмілих організаторів, яким треба знайти відповідну заміну.

Наприкінці червня Головна канцелярія вислала всім членам УНСоюзу 22,000 листів, в яких коротко повідомила про рішення конвенції щодо підвищення братських фондів і зменшення цін на передплату обох газет УНСоюзу до 40 дол. для членів. В тому самому листі представлено нову програму УНСоюзу, яка пропонує членам картку опусту. УНСоюз знову виплатив близько 100,000 дол. членам віком від 79 років і вище. Понад 2,000 членів скористали з цієї братської допомоги.

Як уже інформовано, Український Братський Союз на своїй конвенції в червні відкинув запропоновану угоду про злуку з УНСоюзом і вирішив існувати самостійно. Український Народний Союз, який готовий був задовольнити більшість вимог УБС і хотів злуки, зосереджуватиме тепер увагу на збільшенні числа своїх членів. Впродовж року УНСоюз збирається запропонувати своїм членам нові фінансові і братські послуги.

(Закінчення на стор. 7)

ВЛАДА ПРОІҐНОРУВАЛА СВЯТКУВАННЯ

МИКОЛАЇВ. — Сьома річниця незалежности України була практично проіґнорована в цьому реґіоні. Представники національно-патріотичних організацій та партій 24-го серпня поклали квіти шани до пам'ятника Тараса Шевченка, у церкві Святого Великомученика Пантелеймона, що належить УАПЦ, відслужено Молебен, а також проведено пішу ходу вулицями міста — вулицею Шевченка та центральною вулицею Миколаєва, яка досі носить назву Радянська. Миколаївська організація Руху організувала у кількох районах міста концерти на честь свята.

У ЦЬОМУ ЧИСЛІ ЧИТАЙТЕ:

Боротьба з корупцією: страшна казочка

Сергій Руденко

Ідея випрацювання національної програми боротьби з організованою злочинністю та корупцією „Чисті руки" виникла в президентській Адміністрації після минулорічного економічного форуму у Давосі. Там керівникові української держави довелося вислухати доволі багато претенсій від закордонних підприємців щодо чиновницької корупції в Україні. Оприлюднення у квітні минулого року програми боротьби з організованою злочинністю та корупцією за часом збіглося з публікаціями в американській пресі (і подальшим тиражуванням у київських засобах масової інформації) про зловживання у вищих ешелонах української влади. Згадування у матеріялах імені екс-прем'єр-міністра Павла Лазаренка і його доходу, який, за даними американських журналістів, ставив 200 млн. дол. від акцій у газотрейдерній компанії „Єдині енергетичні системи України", змусило тоді урядову пресову службу кілька разів офіційно спростовувати цю інформацію. Тоді ніхто й не гадав, що через півроку після схвалення програми „Чисті руки" керівник Уряду стане ціллю „число один" для правоохоронців, які після схвалення вищеназваної програми фактично продемонстрували свою неспроможність не лише здійснити її основні положення, а й порушити „справу Лазаренка". Імітація Генеральною прокуратурою і МВС бурхливої діяльности щодо наведення порядку у державі напередодні парляментських виборів ще більше підірвала авторитет влади. Арешт Михайла Бродського, „погром" кримської Партії економічного відродження, напружена криміногенна ситуація у Одесі та Ялті лише підтвердили те, що правоохоронні органи України були і залишаються інструментом у руках окремих політиків. І в даному разі навряд чи можна було сподіватися на успішне проведення широкомаштабної, у межах усієї держави, боротьби з корупцією та організованою злочинністю. А розпочиналося все так гарно...

У 1994 році Леонід Кучма, одразу ж після обрання його Президентом, оголосив про свій намір рішуче боротися із організованою злочинністю та корупцією. Невдовзі Генеральна прокуратура порушила низку так званих резонансних справ. Зокрема проти спікера парляменту Олександра Мороза та його заступника Олександра Ткаченка, проти президента Чорноморського морського пароплавства „Бласко" Павла Кудюкіна, колишнього керівника охорони Президента Кравчука Віктора Паливоди та проти Віктора Боженара, радника Олександра Мороза. Однак апогеєм оголошеної у 1994 році Леонідом Кучмою „війни" проти корупції чиновництва стала так звана „справа Звягільського". Його, колишнього виконуючого обов'язки голови Уряду, звинувачували у привласненні державних коштів. Протягом останніх двох років Звягільський змушений був переховуватись в Ізраїлі. І повернувся він в Україну лише навесні минулого року, коли парлямент поновив його депутатську недоторканість.

Таким чином, широкомаштабні дії правоохоронних органів і Генеральної прокуратури протягом останніх трьох років виявилися звичайнісінським блефом Президента перед міжнародним співтовариством. Шансом змінити ситуацію могла б стати розроблена Міністерством Юстиції України програма боротьби із організованою злочинністю та корупцією „Чисті руки". І хоча в оприлюдненому варіянті вона втратила свою кольоритну назву і частину суттєвих моментів, запропонованих міністром юстиції Сергієм Головатим, все ж таки заходи, що пропонувалися, могли змінити ситуацію до кращого.

Також у квітні минулого року Леонід Кучма підписав указ і про утворення Консультативної ради із закордонних інвестицій. Таке рішення знову ж таки, очевидно, слід розглядати у контексті задекларованого „походу" Президента проти корупції. Оскільки останнім часом нарікання на корумпованість вищих ешелонів влади України звучать саме від інвесторів.

Після схвалення програми „Чисті руки" Координаційний комітет боротьби з корупцією зажадав звільнення з постів міністра транспорту Івана Даньковича та заступника міністра економіки Анатолія Науменка. У липні незадовільну оцінку своєї праці отримав і міністер вугільної промисловости Юрій Русанцов. Тоді ж Урядова комісія перевірила підприємства міністерства зв'язку і виявила крадіжок на суму 4 мільйони гривень. Пізніше за незаконні операції Президент звільнив першого заступника голови Донецької обласної держадміністрації Едуарда Дубініна. Проте жодного із вищезгаданих до кримінальної відповідальности не було притягнено. Замість цього головною жертвою проведених „заходів" став Сергій Головатий. На нього переклали відповідальність до неуспіх програми. Після чого міністер юстиції не увійшов до нового складу Уряду. Про „Чисті руки" забули.

Однією із центральних фігур у проголошеній боротьбі із злочинністю є Василь Дурдинець. Від людини, яка донедавна мужньо боролася з парляментом, обстоюючи Конституційну угоду, а пізніше займалася ліквідацією наслідків стихійних лих, формально залежить багато. Очолюючи Координаційний комітет боротьби з організованою злочинністю при Президенті і Національне бюро розслідувань, Дурдинець має дійсну владу, а відповідно — й несе за це відповідальність.

Напередодні нового року генерал Дурдинець мав намір за кілька днів ліквідувати діючі злочинні угруповування. Цього йому не вдалося, очевидно, через одну „поважну" причину — правоохоронні органи були причетні до передвиборчих „розборок". „Засвітився" Дурдинець і у „справі Головатого". Коли тодішній міністер юстиції сказав голові Координаційного комітету боротьби проти злочинности та корупції при Президенті про своє незадоволення станом виконання програми „Чисті руки", той пообіцяв його „розмазати по стінці". Зробити останнє Дурдинцеві покищо не вдалося, а от те, що Го-

(Закінчення на стор. 12)

Увага до Тернопільщини

ТЕРНОПІЛЬ. — Перебуваючи на Тернопільщині з робочою поїздкою, прем'єр-міністер України Валерій Пустовойтенко взяв участь у церемонії відкриття третього трансевропейського транспортного коридору на станції Підволочиськ. Відтепер усю залізницю від Києва до західнього кордону України електрифіковано. Керівник Уряду щиро подякував залізничним будівельникам, що менш ніж за рік тільки на Тернопільщині електрифікували 51 км колій. У Підволочиському районі Валерій Пустовойтенко також відвідав агрофірму "Нива", де розводять м'ясо-молочну худобу. На полях агрофірми прем'єр-міністер побачив у роботі машини як закордонного, так і вітчизняного виробництва – Тернопільського комбайнобудівного заводу, а також вироблені в Умані та Дніпропетровському. В обласному центрі В. Пустовойтенко відвідав м'ясокомбінат, акціонерне товариство з випуску світлотехнічних приладів "Ватра", оглянув виставку товарів і продукції, що виробляються на Тернопільщині, зустрівся з керівниками области.

Заборгували державі 6.5 блн. гривень

КИЇВ. — Надходження до державного бюджету України в серпні вдвічі перевищили прогнозні показники, повідомили з Державної податкової адміністрації. Лише за першу декаду серпня заборгованість з платежів у бюджет зменшилась на 328 млн. гривень. Податківці також повідомили, що 76 відсотків, або понад 6.5 блн. гривень недоплат у державний бюджет припадає на недержавні підприємства. На шкоду доходам держави діють і деякі комерційні банки. З початку нинішнього року податковими органами перевірено 2200 банківських установ, у кожній четвертій з яких виявлено порушення.

Захід виявився ефективним

КИЇВ. — Майже 233 млн. гривень на погашення заборгованостей надійшло до Пенсійного фонду України станом на 20-го серпня. З них грішми – понад 52 млн. гривень, а решту отримано продукцією. Найбільші грошові суми – від 2 млн. 300,000 до 12 млн. 500,000 гривень – надійшли із Запорізької, Чернівецької, Дніпропетровської, Херсонської, Луганської та Донецької областей. Як інформує прес-служба Уряду, у Києві та Севастополі, а також в Запорізькій області пенсії вже виплачуються за серпень нинішнього року; дещо поліпшилося становище з виплатою заборгованостей з пенсій у Полтавській та Донецькій області. А на Закарпатті податкова міліція та відділи державної автоінспекції вилучили близько 200 одиниць службового автотранспорту підприємств-боржників. Як повідомило Українське радіо, захід виявився ефективним – нині в області до бюджету Пенсійного фонду повернуто понад 70 відсотків заборгованости.

Переглядають справу журналіста

КИЇВ. — Як заявив на пресконференції директор Донецької телекомпанії "ТОР" Ігор Олександров, він задоволений вердиктом, що його виніс обласний суд 18-го серпня: вирок Слов'янського міського суду від 13-го червня ц.р., яким І. Олександрова було визнано винним у наклепі, скасовано, а справу відправлено на дорозслідування до прокуратури. 13-го червня донецького журналіста зобов'язано сплатити грошову кару в розмірі 2,350 грн. і позбавлено права займатися журналістикою протягом п'яти років — за наклеп на кандидата в народні депутати, керівника закритого акціонерного товариства "Украгропродукт" А. Лещинського. І. Олександров повідомив, що, за його даними, за цією справою стежила Донецька обласна державна адміністрація, яка відверто підтримує А. Лещинського. І. Олександров і його адвокати вважають, що зможуть довести відсутність складу злочину.

Ситуація тривожить президентів

ФАРОС, Крим. — Під час тривалої телефонічної розмови президенти України Леонід Кучма та Російської Федерації Борис Єльцин детально обговорили ситуацію, яка склалася у зв'язку з фінансовими кризами світового та регіонального рівнів. Як повідомило Українське радіо, учасники розмови відзначили необхідність координації зусиль щодо усунення цих небезпечних явищ. Урядам обох держав доручено виробити механізм оперативної взаємодії в умовах виникнення економічних загроз, який передбачає проведення спільних консультацій та своєчасне інформування сторін щодо проблем, які зачіпають інтереси національних економік. Л. Кучма висловив впевненість у тому, що керівництво Російської Федерації забезпечить успішне подолання періоду фінансової нестабільности, що безумовно відповідатиме інтересам України та інших партнерів Росії. Також були обговорені деякі інші питання українсько-російської співпраці.

Стан справ на ринку праці в СНД

КИЇВ. — Як засвідчують дані Міждержавного статистичного комітету Співдружности Незалежних Держав, ситуація на ринку праці у першому півріччі 1998 року в країнах СНД складалася по-різному. Найбільший Приріст безробітних, порівняно з відповідним періодом минулого року, в Україні найбільший – 51.9 відсотка, у Молдові – 47.8 відс., в Таджикистані – 18.6 відс. Зменшення цього показника було зафіксовано в Казакстані – на 37.4 відс., Білорусі – на 33.3 відс., Росії – на 22.1 відс. і Вірменії – на 21.3 відс. При цьому число вільних місць праці (вакансій) зросло по всіх країнах СНД, крім Узбекістану. Рівень безробіття коливався в межах від 0.1 відс. у Грузії до 8.7 відс. у Вірменії. За цим показником України випереджують тільки Вірменія, Казакстан і Киргізстан. Дані Міждержавного статистичного комітету СНД оприлюднив Державний комітет статистики України.

АМЕРИКА І СВІТ

Зустріч двох президентів має таки відбутися

Американська преса та політичні аналітики зачинають застановлятися, чи доцільно Б. Клінтонові і Б. Єльцинові наполягати на проведенні конференції, запланованій наступного тижня у Москві. Одним із тих, що пропонують Б. Клінтонові пересунути зустріч на один місяць, є Збігнєв Бжезінський, відомий політичний дорадник колишнього президента Дж. Картера. Такої самої думки є численні політичні активісти у Вашінґтоні, які уважають, що зустріч двох „поранених" президентів саме тепер не є на часі. Не зважаючи однак на те, віцепрезидент Ал Ґор переговорює із новими політичними провідниками з Москви на тему зустрічі. Деякі американські політики із Державного департаменту критично сприймають те, що Б. Єльцин так непривітно зареаґував на випущення крилатих ракет на Афґаністан і Судан. Чи все це вплине на поважну і ділову дискусію поміж двома представниками могутніх держав, покаже майбутнє.

В Німеччині готуються до виборів

БЕРЛІН. — Як відомо, в Німеччині мають відбутися 27-го вересня загальні вибори, які можуть захистити стабільність канцлера Гельмута Коля і його християнсько-демократичної партії, що є вже при владі 16 років. В загальному опитуванні, які тепер всюди популярні, Г. Коль стоїть далеко нище Гергарда Шродера, який є делеґатом соціял-демократичної партії. Населення уважає, що Г. Коль вже є втомлений довгим „пануванням", а маючи 68 років, повинен відійти на заслужений відпочинок. У своїх передвиборчих промовах Ґ. Шродер підкреслює своє найважливіше завдання, а це затримати існуючий в Німеччині соціяльний плян та опіку для усіх працюючих. Третя партія, яка має малий шанс у виборах є партія зелених, яка в останньому часі втратила популярність через свою пропозицію піднести податки на пальне і зменшити обмеження швидкости на автострадах до 60 миль на годину. Існує можливість певного погодження обох провідних партій, але це покаже майбутнє.

Гураґан „Банні" грозить прибережним стейтам

ФЛЬОРИДА. — Тут населення вже підготовляється до можливого нападу першого в цьому сезоні гураґану „Банні", який почався в Атлянтійському океані. Передбачення свідчать, що він може вдарити по східньому побережжі ЗСА. Передбачають, що при кінці тижня гураґан може мати вплив на погоду навіть довкола Ню Йорку та Ню Джерзі. Напрям сили кожного гураґану важко піддається визначенню і може завжди бути несподіванкою. Не зважаючи на це, населення Фльориди вже підготовляється до небезпеки, а усі вказівки, як це робити, дають по радіо і телевізії.

Нікотина шкодить навіть ненародженим

Американські дослідники вперше знайшли безпосередній доказ, що тютюн який викликає рака, передається ненародженим дітям, коли їхні матері курять. До такого висновку дійшов д-р Степан Гехт з Ракового Центру університету Міннесоти після дослідження з поміччю німецьких дослідників прібок сечі новонароджених дітей. Цей доказ вказує на те, яку поважну ролю грає успадковування раку у розвитку людини.

Війська ЗСА заатакували Афґаністан і Судан

ВАШІНҐТОН. — В четвер 20-го серпня несподівано для усіх Президент ЗСА Билл Клінтон повернувся з вакацій до Вашінгтону, щоб виступити з короткою промовою до американського народу, в якій поінформував, що американські війська випустили крилаті ракети зі своїх суден на Червоному і Арабському морі у сторону Афґаністану і Судану. Ця атака була відповіддю на недавні вибухи бомб, що знищили американські амбасади в Найробі та Танзанії, забивши 12 американських громадян і 210 мешканців тих країн. 1,700 осіб було поранено. Крилаті ракети мали знищити вишкільний центр терористів і фабрику хемічних засобів до зброї. Несподівана атака не здивувала американського народу. Б. Клінтон здобув за таке рішення більше схвалення, ніж осуду. Відповідні вияснення давала також міністер закордонних справ Марґарет Олбрайт. Очікуючи евентуальної помсти терористів, в ЗСА, як також в всіх американських амбасадах підвищили вимоги щодо безпеки американських громадян.

Німеччина переживає фінансову кризу Росії

ФРАНКФУРТ. — Здається, ні одна держава не переживає так фінансової кризи Росії під сучасну пору, як саме Німеччина. А це тому, що німецькі банки є найбільшими вірителями Росії, які вже досі позичили 30 більйонів долярів. Але неспокій німців не торкається тільки позичених сум грошей, а також політичної кризи Росії і тому з великим неспокоєм слідують за подіями в Росії та за їхніми наслідками. „Ми не можемо дозволити на те, щоб Росія, яка розміщена так близько до Німеччини, впадала в щораз сильнішу політичну та фінансову кризи", — кажуть німецькі політики. Деякі німці винують Г. Коля, що вон надто мало зробив для того, щоб інші европейські держави допомогли так, як Німеччина, фінансам Росії, але інші пригадують, що Г. Коль від років мав так політичну, як і фінансову причину помагати Росії. Ніхто інший як Міхаїл Ґорбачов був за тим, щоб не протестувати проти злучення поділеної війною Німеччини.

Заява УРП з приводу Дня незалежности

КИЇВ. — "Здобуття незалежности перетворило українську націю в державницьку, створило передумови її всебічного політичного, соціяльно економічного, культурно-освітнього, наукового, мілітарного розвитку", - йдеться в заяві Української Республіканської Партії з приводу Дня незалежности України. Проте, як вважають автори заяви, "українська нація могла б гордитися окремими здобутками, якби існуюча протягом усього періоду незалежности влада змогла забезпечити нормальні умови життя наших громадян. На жаль, ця, по суті неукраїнська влада, яка збережена як уламок колишньої колоніяльної адміністрації, здійснювала та обмірковано здійснює розвал української економіки, соціяльної сфери, культури, освіти, науки, відмовляється дбати про оборонну самодостатність та українські інтереси у відносинах із сусідами. Під виглядом реформ розтринькують величезні національні багатства, знищують національні культурні цінності і здобутки... Зміна характеру влади, перетворення її в інструмент реалізації загальнонаціональних інтересів - основна проблема сьогодення, стратегічне завдання УРП," - підкреслює Рада Української Республіканської Партії у своїй заяві.

Крим у стані "крихкої рівноваги"

СИМФЕРОПІЛЬ (УНІАР-КІА). — Тут, 21-го серпня у приміщенні Українського музично-драматичного театру, відбулись урочисті збори з нагоди 7-ої річниці незалежности України. У них взяли участь голова Верховної Ради Криму Леонид Грач, голова Ради міністрів автономії Сергій Куніцин, постійний представник Президента України в Криму Василь Кисельов, а також депутати кримського парляменту, урядовці, керівники міст і районів, представники трудових колективів, партій і громадських організацій. У доповіді, присвяченій Дню незалеж-

(Закінчення на стор. 6)

ПОДІЇ

НТШ ВІДЗНАЧИТЬ 125-ЛІТТЯ

Цього року припадає 125-ліття найстарішої української наукової установи — Наукового Товариства ім. Шевченка. НТШ, засноване у Львові 1873 року, діє сьогодні в Европі, Північній Америці та Австралії. Американське НТШ плянує відзначити цей важливий ювілей кількома конференціями: 26-го вересня у Бока Ратон (Фльорида), на окремій сесії славістичної конференції АААСС; 2-го жовтня у Колюмбійському університеті на спільному науковому симпозіюмі, присвяченому проф. Юрієві Шевельову і 3-4-го жовтня у будинку НТШ на науковій конференції з участю понад 25 науковців. На закінчення святкувань відбудеться бенкет, на якому доповідатиме амбасадор України в ЗСА Юрій Щербак. Гостей розважатиме мистецька програма.

УКРАЇНСЬКИЙ ФЕСТИВАЛЬ В НЮ ДЖЕРЗІ

ПАРСИППАНІ. — Як інформує голова Комітету „Українського Дня" в Ню Джерзі Люба Сіра, традиційний Український Фестивал в Ню Джерзі відбудеться в суботу 29-го вересня.

Досі він відбувався в Арт Центрі, але адміністрація вирішила прилучити українців до одноденної програми із іншими чотирма національностями, та ще й без права вживання сцени. Розуміється, український комітет цієї пропозиції не прийняв, бо вона не узгоджувалася з українськими плянами.

Але щоб гарна традиція не загинула, тим більше, що культурно-мистецьке життя нашої громади поступово зникає, спонзорований стейтовою радою УККА Комітет, який очолила Люба Сіра вирішив продовжувати довголітні традиції і дати можливість нашій молоді заденмонструвати свої мистецькі досягнення.

Комітет знайшов догідне місце у великому парку міста Виппані, в Морріс Каунті, і там вдбудеться цьогорічний Український День, як перезвано було з Українського Фестивалю. Доїзд до місця цієї імпрези і програма будуть подані у пресі та радіо. В програмі передбачені виступи мистецьких молодечих груп, базар з мистецькими українськими виробами, а увечорі — традиційна забава в недалекому готелі „Рамада Інн" в Іст Ганновер, при звуках оркестри „Хвиля".

Слід згадати, що продовж усіх років, коли відбувався Український Фестиваль, ціни вступу і прихід із фестивалю належав Арт Центрові. Цього року вступ — за добровільними датками, а прихід буде призначений на добродійні цілі.

ФЕСТИН-„ПІКНІК" В С. БАВНД БРУКУ, Н.ДЖ.

В неділю 30-го серпня, Організація Оборони Лемківщини зі своїми відділами в Пассейку, Елизабет-Картерет, Нюарк, Джерзі Сити, Ню Йорк, Йонкерс влаштовують спільно фестин — „пікнік", який відбудеться в Українському Культурному Центрі, при Дейвидсон евеню, С. Бавнд Брук, Н. Дж. Початок о год. 12:00 полудня. В програмі передбачені забави, льотерія, розваги, несподіванки і смачні страви.

ВИПРОДАЖ В ПАРСИППАНІ, Н.ДЖ.

12-го вересня 1998 року о год. 9-ій ранку на площі перед будинком УНС в Парсиппані, Н. Дж. Округа Північного Ню Джерзі організує „GARAGE SALE". Просимо всіх секретарів Відділів і їх членів взяти участь в акції придбання фондів на активну діяльність Округи. Всі зайві у вашій хаті предмети просимо привезти до УНСоюзу перед 12-им вересня або у день продажу. Тел. (800)253-9862 внутр. 3019/Марійка або 3055/Андрій.

Управа Округи

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays
by the Ukrainian National Association, Inc.
at 2200 Route 10, P. O. Box 280 Parsippany, N.J.07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510. UNA Fax: (973) 292-0900

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280,
2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054
and additional mailing offices.

Передплата на рік $50.00, на півроку-$30.00. Для членів УНСоюзу
$40.00 річно, на півроку-$25.00. За кожну зміну адреси-$1.00.
Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".

Чи досить тільки говорити?

У сьомому числі „Свободи", з датою 14-го серпня, появився широкий звіт проф. Дмитра Штогрина про перебіг 17-ої з черги річної конференції в Урбані-Шампейн заходами Науково-Дослідної Програми при Іллинойському університеті, що відбулася при кінці червня.

Темою її була проблематика західньо-української діяспори. Участь брали українські наукові сили ЗСА, Канади та України враз із представниками численних українських організацій, що існують на північно-американському континенті — всього понад 100 осіб.

Конференція заторкнула найпекучіше в цій хвилині питання майбутнього західньо-української діяспори, яка опинилася в кризовій ситуації. Доки в нашої іміграції був стимул боротьби за незалежність українського народу, вона жила цим і діяла, повна надій, сподівань та бажань допомогти батьківщині. Тепер, коли цей політичний стимул вже не є актуальним, матеріяльна допомога Україні — менш активною з уваги на фінансові неполадки та підкупства в Україні, наша третя іміграція дуже послабила свою громадську та політичну активність, а з „четвертої хвилі", яка має в першу чергу заробітковий характер, лише одиниці включаються в те громадське, професійне і наукове життя, яке є для нас необхідною частиною буття. Тому питання проф. Д. Штогрина більш, як актуальне. Воно оперте на даних із конференції, на застрашаючому спадкові членів усіх українських організацій, на завмиранні української преси та інших невідрадних фактах, що їх подавали учасники конференції. Тому, підсумовуючи, проф. Д. Штогрин уважає, що діяспора мусить усвідомити свій стан і діяти, якщо вона хоче жити і в наступному тисячолітті. З цією метою створено Інститут Дослідів Української Діяспори. Розуміється, це важливий і конечний крок вперед, але тут насувається питання, чи інститут не затримається на дальших хоч і преважливих доповідях і ствердженнях, які самі існуючого стану не змінять.

Читаємо в пресі вістку, що 10–11-го жовтня організація молодих професіоналістів в Ню Джерзі влаштовує конференцію під заголовком „Чи буде ще в 2020 році існувати в ЗСА українська діяспора та чи це важне?" із десятками молодих і старших дискутантів-українців, що живуть в ЗСА. Значить, тема кризи української діяспори є дуже актуальна, а про її майбутнє щораз частіше говориться.

Це надзвичайно похвально, що нарешті п'ять перед дванадцятою ми дійшли до переконання, що в нашому середовищі є криза, про яку говорять. Відразу насувається питання, чи не була це тільки наше постійне „базікання", яке кінчається на тому, а до діла ніхто не береться аж поки не буде п'ять після півночі.

А хто візьметься нарешті до діла? Хто зрушить завмираючі організації? Хто виповнить школи українознавства, молодечі українські організації? Хто приверне український щоденник, видавничу діяльність? Напевно не будуть це ті, які палко говорять на конференціях про „занепад української діяспори" і про те „що треба щось робити".

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про запитання: „Як сказати дітям?"

Існує у німецькій мові дуже характеристичне запитання:„Wie sag ich meinem Kinde???"

Рідко це запитання, а радше ствердження, було так актуальне, як саме в останніх тижнях, та рідко — навіть у свобідній та демократичній країні, в якій живемо, — ми чули таке чи подібне ствердження у різних розмовах, дискусіях чи тільки у думках батьків, в яких є діти зовсім молодого віку, ще не вивчені вулицею і товаришами.

— „Ви знаєте, — сказав мені один молодий батько, якого зовсім не можна зачислити до катеґорії „думаючих по-старому" чи немодерних, — я справді не знаю, чи можу дозволити, щоб мій малий син сидів тепер при телевізії, як є вечірні новинки, або взагалі їх слухав. Бо ж що маю йому відповісти, як питає мене, що то значить, що на суконьці Моніки Левінської шукають за спермом, або чому Билл Клінтон має зізнавати про сексуальні зносини.

Це тільки малий приклад того, як актуальне тепер стало це німецьке запитання, яке колись ставилося не тільки у сексуальних справах президента країни, але також поважніших і пристойніших проблемах. Куди ми тепер зайшли усі із аферою Моніка-Билл? І чому?Хтось переконує мене, що в усьому завинили масові засоби інформації, які тільки і живуть такими сенсаціями. Трохи в тому є правди, коли слухаєте або маєте терпеливість слухати усі новинки чи поглянете на брукову пресу. Але ні, навіть найповажніша преса виповнює чи виповнювала цілі сторінки точними описами зізнань М. Левінської, а відтак Б. Клінтона, бо ж тут ідеться не про „звичайну" людину, а про президента могутньої держави.

Розуміється, писала про це точнісінько також преса інших країн і навіть наша свобідна і демократична Україна не хотіла „пасти задніх", і я зі здивуванням знайшла в газеті „Експрес" з датою 28–30-го липня 1998 року, відразу під заголовком газети, світлину півголої Моніки з рукою президента на її грудях та підписом: „Моніка Левінська запевняє, що спала з президентом ЗСА". На цьому не кінець, ще на ст. 6 є стаття п. н. „'Дурненьке'" дівча потрапило в історію", прикрашена побільшеною такою самою світлиною і початком з вичисленням таких славних жінок як Клеопатра, Роксоляна і подібні. Чи це було потрібне і для кого, важко зрозуміти. Це лише ще один доказ, як поширилася ця дослівно „несмачна" історія по цілому світу та скільки зла-го вона накоїла, не лише самим фактом, але поширюванням і „розвалкуванням" його по всіх усюдах, а вже передусім серед дітвори, яка завдяки „історії" дістала непотрібно передчасну науку про все потрібне, що могло б бути відкладене на пізніше. Цікаве, як „колись" будуть про це навчати в американських школах і як будуть писати в підручниках історії?

Але Клінтон мав щастя, а може тільки хитрість. У найбільш драстичному моменті, коли дослівно цілий світ довідався про те, що він признався до сексуальних стосунків із Монікою, „визволив" його від ще більшого сорому політичний акт випущення ракет на арабських „ворогів". Чи він не зробив цього проголошення зумисне саме в такий момент? Багато людей, і я з ними, його в тому підозрівають, але якби не було це відвернуло увагу від нього і його неприємних проблем приватного життя.

Отже, ситуація дещо врятована у найбільше амбарасуючому моменті. Але цього, що сталося, і публічних зізнань його та Моніки ніщо вже не змінить, і мені шкода усіх тих батьків, які стояли перед питанням: „Wie sag ich meinem Kinde?"

ЩО ПИСАЛА „СВОБОДА" 40 РОКІВ ТОМУ

Четвер, 28-го серпня 1958 року

Д-р Ол. Сас-Яворський очолює кампанію Українського Студентського Фонду

Ню Йорк. — Д-р Олександер Сас-Яворський, відомий переможець-чемпіон на телевізійній програмі: „Запити вартости 64,000 долярів в ділянці американської історії", погодився очолити цьогорічну збіркову кампанію Українського Студентського Фонду, що вестиметься впродовж вересня — інформує п. Йосиф Лисогір, голова Фонду. Український Студентський Фонд був заснований 1954-го року старанням Стипендійного Відділу Управи СУСТА та з метою збирати фонди на удільовання стипендій для спосібних, але незаможних студентів. Першим головою Фонду був проф. Роман Смаль-Стоцький. Тепер до Управи Фонду належать, крім голови Й. Лисогора, п. Вол. Петришин, д-р Вол. Калина та п. Марта Доберчак. Досі Фонд зібрав і виплатив стипендій на суму 6,233 доляри. Д-р Сас-Яворський, перебираючи провід у цьогорічній кампанії Фонду, має в пляні докласти всіх зусиль, щоб благородні цілі цього Фонду спопуляризувати не тільки серед українців, але й серед американців, вважаючи вишкіл кваліфікованих знавців проблем Центральної і Східньої Европи за одну з головних передумов перемоги у теперішних оборонних зусиллях вільного світу проти постійної комуно-московської загрози. Він з власної практики міг переконатися, який великий вплив має в Америці знання і тому вважає, що американсько-українська спільнота виявить максимальну жертвенність саме на допомогу студентам у здобуванні того знання.

КУТ ЗОРУ

Редакційна пошта

Ваші засади варті підтримки!

Окрилений редакційною заявою, що, „виходячи із засад вільної преси, „Свобода" оприлюднює різні опінії...", прошу Вас на сторінках нашої оновленої вірної супутниці „Свободи" подякувати Євгенові Іванкові за його статтю всеукраїнського значення п. з. „Польський наступ на Схід?" („Свобода" з 7-го серпня ц.р.)

Статті цього автора — переважно релігійного змісту — завжди відверті, прозорі, ясні, без узвичаєного в нас „завуальовування". Він завжди підсилює свої слова джерелами, що не часто це бачимо в його антагоністів.

Ця стаття торкається кожного українця і, можна сказати, говорить за кожного українця.

У відомій драмі Лесі Українки Касандра кличе до своїх людей: „Вартуйте!" Бережіться! Бо вона бачить небезпеку. Сьогодні ролю Касандри виконує Євген Іванків. Він також кличе до наших людей: „Вартуйте! Бережіться троянського коня!". Бо як же інакше можна оцінити посвячення в Харкові наріжного каменя під цвинтар для розстріляних у Катині польських офіцерів? Адже той злочин вчинили росіяни! При чому тут Харків? А польський єпископ у проповіді промовляв про польсько-українську дружбу та співпрацю! І ті ж самі єпископи виганяють українських греко-католицьких жонатих священиків з Польщі! Москва зробила ще простіше: розтрощила православні українські парафії в Росії, а тепер допомагає Ватиканові польськими руками поширювати римокатолицизм в Україні.

Отже, ми просимо в Господа Бога здоров'я і сили для публіциста Іванкова, щоб він і надалі був нашою Касандрою, бо загроза справді велика.

Копії його знаменитої статті висилаємо державним мужам в Україну.

Дм. Грушецький,
Дезерт Гат Спрінґ, Каліф.

Українці в Казахстані дуже бідують...

Ми свідомі того, що українська громада вичерпана жертовною допомогою Україні, однак ситуація там, замість поліпшуватись, погіршується. Проте, до крайности зубожілі українці в Казахстані так бачать Україну, як люди в Україні бачать Америку. А це підказує нам, ми зобов'язані допомагати передусім.

Знехтувані Україною і забуті світом, безвинно покарані колишні в'язні совєтських концтаборів, тепер стогнуть під тиском брутального зросійщення. Російські агенти розшукують найздібніших молодих українців і беруть їх на безплатні студії до Москви. Ними створене „Слов'янське Об'єднання" хитро-мудро заманює бездарних людей до російських церков і шкіл. Довідавшись про це, Рада Оборони й Допомоги Українцям при УККА вирішила пожвавити і збільшити допомогу цим людям.

Впродовж восьмимісячної допомогової акції, як свідчать одержані листи, вже досягнуто немалих успіхів. Висилка пачок, святочні побажання з Америки та приватні листи піднесли людей на дусі й повернули їм ініціятиву. Їхнє суспільно-громадське життя стає все активніше, все чіткіше оформлюється організаційно.

Брак фінансів, значні поштові видатки сповільнили нашу працю. Незабаром, завдяки Управі ЗУАДК, ми одержимо „контейнер", що полегшить допомогову нашим людям. Але для великої посилки потрібно й більше речей. Отже, сердечно просимо всіх взяти участь в збірковій акції! Українці стейтів Ню Джерзі, Ню Йорк, Коннектикат та Пенсильванія, можуть і повинні зібрати різний одяг — як зимовий, так і літній, чоловічий, жіночий і дитячий одяг. Також харчові продукти в пушках, що не потребують охолодження: сухе молоко, чай, кава, цукор, макарони та інші. Хто має можливість, нехай дістане від формацевтичних фірм безрецептні лікарства, як аспірина, тайленол, вітаміни. Також дуже потрібні книжки з історії України, „Літописи УПА" та українські друкарські машинки. Процес переведення збірки й достави в одне місце дуже складний. Тому звертаємось з великою просьбою до нашого духовенства: допоможіть у цій акції! Надіємось, що після повідомлення в церквах про цю акцію зголосяться добросердечні люди й зложать до пачок принесені пожертви, а ми відвеземо на призначене місце.

Ми віримо, що ніхто не відмовиться від доброчинної праці чи пожертви для наших терплячих братів і сестер в далекому Казахстані.

Збіркова акція мусить закінчитись до кінця вересня. По ближчі інформації просимо звертатись до канцелярії УККА: UCCA-RODU, 203 Second Ave. New York, N.Y 10003. Тел.: (212) 228-6840 6841, Факс: (212) 254–4721.

Управа Ради ОДУ при УККА

АЛЬМАНАХ УНС 1999

Редакція „Свободи" приймає матеріяли до Альманаху УНСоюзу на 1999 рік, в якому припадають такі роковини, як 10-річчя установчого з'їзду Народного Руху України в Києві, 100-ліття народин Олекси Стефановича, 125-річчя народин Марка Черемшини, 150-річчя народин Олени Пчілки, 275-річчя смерти гетьмана Павла Полуботка, 350-річчя козацького реєстру, 360-ліття битви під Конотопом та інші.

Статті на ці та інші теми редакція прийматиме до розгляду до вівтірка, 15-го вересня. — Ред.

Україна: надія живе!

(Роздуми після подорожі на рідну землю)

Коли мене хтось із моїх шановних колег питав, куди я поїду цього року на вакації, у мене була вже „оклепана" відповідь: „Я їду додому — в Україну!"

Додому, так! Чей же я уродженець села Неслухова, Кам'янко-Бузького району, а вихованець княжого Львова!

Там в 1939 році я закінчив Українську Академічну гімназію і, наче Одисей, подався у світ.

У ЗСА живу від 1949 року і тут, у Філядельфії, працював лікарем. Певний, що багато хто з читачів зрозуміє мої хвилюючі почуття після кожного побачення з батьківщиною. А їх з 1991 року, відколи Україна стала незалежна, було вже шість. До речі, саме в 1991 році ми разом з друзями-однодумцями відновили Академічну гімназію у Львові, яка має світлу історію 120-річного існування. У ЗСА мешкає багато випускників цього українського навчального закладу, а товариство „Приятелів Академічної гімназії у Львові" тут, на американській землі, налічує понад 160 осіб (пишаються тим, що майже п'ять років був головою цього товариства).

Тому ціль моєї нещодавної подорожі до України була особливо зворушлива: святкування першого випуску матурантів відновленої української Академічної гімназії у Львові. Залишилися в мене дуже приємні враження, але, на превеликий жаль, їх було не так вже й багато. Більше все ж таки запам'ятались враження депресуючі. Після повернення я ретельно намагався розібратися в своїх почуттях: чому так сталося, що моя остання подорож до рідної України більше засмутила, ніж принесла утіхи?

Очевидно, все можна осмислити тільки у порівнянні. Пригадую 1991 рік. Нас охоплювала велика радість: сповнились наші давні мрії — Україна вільна! Були тоді піднесення, евфорія, надія на краще життя нашого многостраждального народу на його рідній українській землі. Минав рік за роком, але бажаних зрушень на краще не відбувалося. Ось і цього року віч-на-віч я зіткнувся зі злиднями, зі стражданнями, бідних людей стало ще більше, ніж було рік чи два тому. Дуже сумне враження залишив побачений мною в телевізії марш страйкуючих шахтарів, які пішки пройшли майже 600 кілометрів, щоб у Києві привернути увагу влади до своєї біди, щоб якось отримати зароблені важкою працею гроші, які не сплачували шахтарям декілька місяців. Так само багато суму викликали телевізійні репортажі зі сесійних засідань нового складу українського парляменту, який майже два місяці не міг обрати свого голову. Спостерігаючи за так званими „народними обранцями", інколи замислювався, чи знають вони про нестерпно важке життя того самого народу, який дав їм мандати до Верховної Ради!?

Але досить про сумне. Тим більше, що були враження, які приємно пригадати і поділитися ними з вами.

У Києві я був двічі. Але ця зустріч, влітку 98-го, зі столицею України була особливо зворушлива: своїми очима я бачив ті пам'ятники, про які раніше тільки чув чи знав з книжок. До того ж, мою подорож по Києві своєю чудовою розповіддю доповнював мій новий приятель — київський професор Юрій Шанін, людина інтелігентна і дуже привітна. У Києві, як і всюди, впадають у вічі багаті і бідні. Одначе, на мій погляд, столиця України крок за кроком здобуває своє саме українське обличчя. Цього разу я звертався до людей на рідній для мене мові (до речі, для України вона — державна!) і люди мені відповідали українською мовою. У 1991 році справа була гірша.

І ще про одне київське враження мушу розповісти окремо. Свого часу я захоплювався спортом, належав до спортової організації „Сокола-Батька", а в гімназії займався легкою атлетикою і був пристрасним прихильником нашого львівського футбольного клюбу „Україна". По часописах, які я дістаю з України, регулярно слідкую за життям і успіхами українських спортовців. Заочно вже давно був знайомий зі славнозвісним київським футбольним клюбом „Динамо", який є національною гордістю України. А цього разу мені пощастило своїми очима побачити реконструйований стадіон „Динамо" у Петровському парку, новий шестиповерховий будинок тренувальної бази у Кончі-Заспі, побачити гравців і відомого в усьому світі тренера Валерія Лобановського під час тренування дружини. За своє життя мені довелося побачити багато країн Европи та Америки, де, як лікар, особливо цікавився спортом та спортовими спорудами зокрема. Відверто скажу, що те, що побачив у Кончі-Заспі, вражає розум, захоплює і викликає особливу гордість за наш талановитий народ. Це — XXI вік! Про те марно розповідати, таке треба бачити на власні очі! До речі, екскурсія по Києву з коментарем професора Юрія Шаніна та нова база „Динамо" у Кончі-Заспі є у мене зафіксовані у спеціяльному майже двогодинному відіозвіті.

У ті ж самі дні вийшла з друку нова книга відомого українського журналіста, члена спілки письменників України Д. Аркад'єва під наголовком „Динамо", Київ. Відродження..." Про цей твір багато писала українська преса. Презентація книги відбулася в Будинку письменників України за участю представників культури, спорту, політиків високого рівня та преси.

Згодом цю книжку презентував мені автор. Він тепер разом зі своєю родиною мешкає у Філядельфії, неодноразово виступав з лекціями в Українському Культурному Центрі. На жаль, я не все прочитане міг зрозуміти,

(Закінчення на стор. 16)

ЛИСТ ЗІ ЛЬВОВА

„Москва робить вигляд...“

„...Маємо державу! Трохи не така, як собі виміряли, але вповні певна. Ми собі випестили в мріях романтичний образ української держави, котрий дуже побляк при конфронтації з обставинами сьогоднішнього дня. Мрії, зрештою, навіть коли і здійснюються, то з великими поправками на жорстоку реальність.

Росія, попри велику охоту нас проковтнути, не в стані цього зробити — з причини повної імперської нестравности. Після Чечні вони є, як колись говорили, не в диспозиції. На довший час. Крім того, вона має своїх внутрішніх проблем більше, ніж треба. Кожна з них при певних умовах може розвинутися в смертельну хворобу для змученої імперії.

Перша з них — це національна, точніше національно-релігійна. Якути, буряти, башкіри, тувинці, а далі татари, калмики, мордва і т. д. вимагають все більше прав. Москва старається їх задовольнити, виділяючи все більше грошей з федерального бюджету, зменшуючи асигнування на російські регіони. В результаті ці меншини, на території яких часто знаходяться корисні копалини, зокрема газ, вважають себе пограбованими, а москалі покривдженими. Є невідповідності між конституціями республік і конституцією федеральною. Наприклад, в конституції Татарстану передбачено вихід з федерації, а федеральна конституція такого права не передбачає.

Чим це загрожує, можна собі уявити. Покищо Москва робить вигляд, що нічого не сталось: „Всьо харашо!“ Однак і російські регіони бунтуються проти здирства Москви. Вона така ж ненаситна, як і була: забирає з регіонів, скільки їй треба. А потім ділить — ласку робить. За царів уся Росія була власністю „дома Романових“, а він сам вважався „помазаником Божим“, і тому фінансова господарка велася без ніякого узгодження з периферією. І при большевиках Москва брала скільки хотіла; мовляв, подякуйте, що вас самих живими залишаємо. В даний час Російська Федерація поділена на губернії і республіки, й населення більш-менш демократично вибирає адміністрацію, тому хоче знати, чому має віддавати таку чи іншу суму для центру. Тут і починає усе плисти. Стара істина, що всяке „европейнічаніє“ вилазить Росії боком, починає підтверджуватися. На запитання регіону, чому він повинен більше відчислювати, ніж, наприклад, Татарстан, Москва відповідає, що Татарстан є республікою. Добре — бадьоро відповідає регіон, — ми також станемо республікою! Свердловський губернатор (Урал) Россель хотів уже оголосити Уральську республіку і випустити свої гроші. Підняли в Москві дикий крик, що Россель розвалює Росію. Єльцин своїм указом зняв його з поста губернатора. На чергових виборах Россель виставив свою кандидатуру і тріюмфально переміг. Москва не може уже дозволити собі нехтувати думкою провінції, але й не може розмовляти з нею як з партнером. У наслідок ослаблюється влада і набирають сили відцентрові тенденції. Єльцин все частіше повторює, що найважливіше завдання уряду зберегти єдність Росії.

Не краща ситуація і в Примор'ї (Далекий Схід). Їм би зв'язатися економічно з Японією, віддавши нікому не потрібні Курильські острови. Але на перешкоді стоїть Москва, — вона розуміє, що у випадку віддання островів територіяльним претенсіям до Росії не буде кінця. Приклади можна множити, але й ці дають певну уяву про деякі російські проблеми. Звідси й моя певність, що Москві тепер не до мілітарного приєднання України чи Білорусі. Вона іде іншим шляхом. Користаючи з того, що в Україні проживає значна частина москалів, вона через них (в основному комуністів), старається дестабілізувати обстановку до такої міри, щоб населення само „попросилося“ в тісний союз з Російською Федерацією. Розвиток подій пішов у зовсім несподіваному напрямі: незадоволених більше, ніж треба, але про Росію ніхто не говорить — тільки лають своїх злодіїв, бездар. Мали рацію російські політики: якщо не вдасться приєднати Україну до трьох років, то опісля буде запізно вже. Ні, українці про Росію все менше згадують. Почали шукати винних у себе. Почали думати категоріями власної держави. А це означає кінець надіям Москви на якесь приєднання без великої крови.

Щоб не створювалося враження, що у них усе зле, а у нас все добре, скажу кілька слів про освітні заклади в Україні. Зі сумом треба ствердити, що наша освіта так зогнила, як у них армія. Усе робиться за гроші. Беруть учителі, доценти і ректори. Дзвонять з Києва і просять влаштувати такого чи іншого в такий чи інший інститут. Можна прохання не задовольнити, але попробуй тоді дістати гроші на платню для викладачів, стипендії для студентів. Обласне начальство не відрізняється від київського. Також просять. Їм також не відмовляють. Гроші і протекція — два шляхи, що відкривають для молодих дорогу до знань. Згадані порядки страшно деморалізують молодь, майбутнє нації, то вже відомо, яке буде майбутнє. Як у Орвела.

Існує нагальна потреба в альтернативній освіті. Особливо — вищій. Необхідно, щоб молодь повірила в існування справедливих оцінок, чесних викладачів, відданих науці і атмосфері доброчинности, без якої не може формуватися майбутній інтелігент. Я від імені групи знайомих, котрі затривожені таким станом речей з освітою і трагічними наслідками, що можуть мати для майбутнього народу, — звернувся листовно до наших церковних ієрархів. Ніякої відповіді. Навіть не подякували. А навіть за совєтських часів дякували...“

Подав **д-р Роман Барановський**

Два тижні на танцювальному таборі

Як гордий батько і як захоплений глядач виступів танцювального табору Роми Прийми-Богдчевської, що відбувався, як і кожного року, у Ґлен Спей, Брус Поттер описує працю нашої примабалерини і знаменитого педагога в якнайкращих барвах.

Оцінюючи її діяльність, він вдається до висловлювання Джорджа Беленштайна, який свого часу ствердив, що „танець — це мова людської душі“. Вона уміє на його думку, навчити своїх молодих учнів розуміти одне одного мовою танцю, а тим самим давати до яснішого зрозуміння, що це значить — бути українцем.

Б. Поттер описує різні групи учнів та їхнє навчання не лише клясичного балету, але і народнього, із різних сторін України.

На закінчення двох тижнів важкої праці молоді танцюристи показують, чого навчилися, перед численною публікою, передусім перед своїми батьками. Тим разом кінцевий попис спирався на казці „Принц-жаба“, в якій Р. Богачевська вміло пов'язала традиційні українські танці із клясичним балетом. Виконання молодих учнів було так прецизне, що деякими моментами глядачам приходив на думку славний балет Вірського, що недавно побував у ЗСА.

Після закінчення двотижневого табору вдоволені учасники роз'їхалися домів, а їхня учителька переїхала на Союзівку, де провела ще один двотижневий курс, який також закінчився відповідним пописом. Автор допису уважає, що Р. Прийма-Богачевська — це національний скарб, якої дар нав'язувати спілкування з українською душею буде завжди жити серед усіх учнів, що пройшли її школу впродовж 25 років.

Крим у стані...

(Закінчення зі стор. 3)

ности, Сергій Куніцин схарактеризував політичну ситуацію в Криму як “крихку рівновагу”. Урядові дісталася тяжка спадщина, і за три місяці радикально змінити ситуацію неможливо. Сьогодні автономія позбавлена будь-яких економічних повноважень. Тим не менше, зазначив прем'єр-міністер, зібрано 1 млн. тонн зерна, отримано надходження від перебування на півострові більш ніж 2 млн. відпочиваючих, що є, на його погляд, непоганим результатом. “Ми не шукаємо винуватців, ми шукаємо вихід з ситуації, що склалася”, – заявив Сергій Куніцин. Голова парляменту був налаштований менш оптимістично. “Сьогодні є більше підстав для глибоких роздумів і сумних переживань, аніж для радощів”, – сказав Леонід Грач. Причиною цього, на його думку, є не завжди вірний економічний курс молодої держави, вплив криміналітету, діяльність націонал-радикалів. І Сергій Куніцин, і Леонід Грач наголошували, що взаємини між урядом і парляментом складаються добре. “Ми зробимо все, щоб разом з громадськістю подолати усі труднощі”, – запевнив голова кримського парляменту.

СТОРІНКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

УНСОЮЗ МАЄ НОВУ ПРОГРАМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Марта Лиско,
головний секретар

УНСоюз впровадив нову програму забезпечення, яка складається із трьох частин. За одну малу оплату член забезпечує себе на життя, забезпечує себе від випадку і одержує картку опусту, так звану discount card на готелі, винаймлення авт, медичні послуги і т. п. Ця програма є подумана для осіб, котрі твердять, що їм не потрібні інші братські послуги. Часто чуємо — „не читаю Ваших газет, не їду на Союзівку". Картка опусту дає можливість скористати з інших наших послуг. Ця програма має на меті розглянути чи в громаді є зацікавлення таким поєднанням різних послуг для членства. УНСоюз хоче приєднати в свої ряди тих, котрі бажають приналежати до УНСоюзу тільки тому, щоб бути частиною української громади і піддержувати працю нашої установи та її братських ділянок. Ця нова програма є рекламована УНСоюзом малою брошурою. Всі секретарі члени чи проспекти можуть її продавати, чи набувати.

Програма, як вже згадано складається із трьох частин; першою є життєве забезпечення на $3,000 так званий голубий плян або золотий плян на $10,000 обидва в клясі П-20 (вкладки платні через 20 літ) забезпечення на ціле життя. Член одержує стандартну полісу УНСоюзу і стає його повноправним членом. Кожний член вибирає приналежність до котрого буть відділу УНС. Коли на аплікації відділ не буде поданий, то Головна Канцелярія призначить приналежність на базі адреси члена. З цієї програми можуть користати всі від 18-го до 60-го року життя. У віці 61 до 70 можна закупити забезпечення в клясі W (платне ціле життя) або WSP (платне одноразово) з найменшою сумою забезпечення $2,000. Ці грамоти видаються без медичних оглядин.

Друга частина програми складається із забезпеченевого контракту на акцидентове забезпечення т. з. AD&D (Accidental Death and Dismemberment) в сумі $10,000 на груповій базі. Воно гарантує виплату забезпечення в разі смерти із причин випадку. Кожний член дістане окремий контракт. Цей контракт видається від віку 18 до 70 років.

Третьою частиною цієї спеціяльної програми є картка опусту (discount card) на винайм готелів, авт та інших послуг включно із медичними. Кожна особа, котра набуде цю програму отримає картку опусту, книжку із всіми послугами, та безкоштовне телефонічне число 800 для вжитку. Цією карткою можна користуватися так в Америці, як і в Канаді, а навіть в деяких інших країнах. УНСоюз пропонує цю програму всецільно. Це значить, що не можна закупити тільки одну із трьох частин. Український Народний Союз має великий вибір асекураційних грамот, котрі не є частиною цієї програми, але можуть задоволити асекураційні потреби кожної особи.

Щоб скористати із спеціяльної програми, треба тільки виповнити короткий запитник при кінці цієї статті та залучити чек на вибрану суму. До тижня Головна Канцелярія перешле Вам аплікацію на забезпечення, а до двох тижнів Ви отримаєте картку опусту (discount card) і контракт на акцидентове забезпечення.Закликаємо всіх секретарів, організаторів, та членів активно поширювати цю програму і в такий спосіб підтримати всі братські акції нашої установи. Про дальші інформації просимо телефонувати до Головної Канцелярії і питати за програмою „Спадщина".

Екзекутивний...

(Закінчення зі стор. 1)

Учасники обговорили також працю Інвестиційного комітету і переглянули теперішні інвестиційні засади УНСоюзу, порівнюючи їх з вимогами Департаменту забезпечення.

Втрати від публікації обох видань УНСоюзу зменшилися у зв'язку з переорганізацією друкарських операцій і переходом „Свободи" зі щоденника на тижневик. Завдяки зменшенню цін на передплату „Свободи" і „Українського Тижневика", газети ці здобули певну кількість нових передплатників. В той же час зменшено всі інші видатки.

Обговорено також зміни в особовому складі редакції „Свободи". Головний редактор Зенон Снилик відійшов на емеритуру і редакцією керує тимчасово Сергій Миронюк. УНСоюз шукає тепер головного редактора для „Свободи".

На засіданні наведено й іншу інформацію:

•В першій половині Корпорація Дому УНСоюзу мала 66,000 дол. прибутку.

•Союзівку можна буде повністю оцінити лише після закінчення літнього сезону. Крім того, все ще обговорюється питання про те, чи тримати Союзівку відкритою, чи закрити її на частину року.

•Щоб мати повне уявлення про фінансові прибутки УНСоюзу, потрібно принаймні повний рік.

•Згідно з резолюцією на недавній конвенції, УНСоюз затруднить стороннього консультанта для перегляду всієї діяльности УНСоюзу.

•29-го червня відбулося засідання Стипендійної комісії, яка нагородила 195 студентів стипендіями на загальну суму 52,550 дол., про що вже інформовано в газетах УНСоюзу.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ!

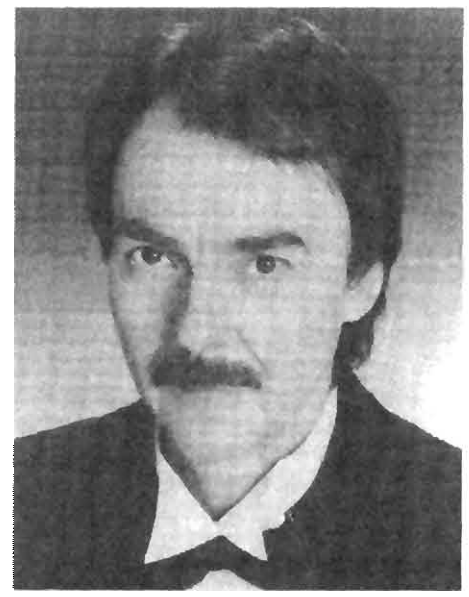
Мистецькі імпрези закриття літнього сезону Союзівки

СОЮЗІВКА (Г. К.) — За традицією, літній сезон оселі УНСоюзу завершиться вікендом, присвяченим Дневі Праці. У суботу та неділю, 5-6-го вересня, тут проходитимуть різноманітні мистецькі події — концерти, виставки, а також спортові змагання. У п'ятницю, 4-го вересня, гості зможуть побувати на забаві, гратиме оркестра „Фата моргана". Учасники суботнього вечірнього концерту — танцювальний ансамбль „Вогонь" з Едмонтону, Канада, вокалістка Оксана Харук та пяніст Тома Гриньків. Початок концерту о год. 8:30 вечора. У неділю відбудуться два концерти — денний під відкритим небом на терасі „Веселки" з участю ансамблю „Вогонь" та дуету „Люба і Микола", й вечірній, у якому виступатиме співачка Розмері Мусоліно-Мартинюк та піяніст Тома Гриньків. Початок денного концерту о год. 2:15 після полудня, вечірнього — о год. 8:30. У суботу та неділю теж відбуватимуться забави; гратимуть відповідно оркестри „Темпо" і „Золота булава" та „Темпо" й „Фата моргана".

Додаткові інформації про вищезгадані мистецькі події буде поміщено у наступному числі „Свободи".

Оксана Харук, ліриколюратурне сопрано.

Піяніст Тома Гриньків

Звітуємо про збори 496-го Відділу УНС ім. Т. Шевченка

Уже ввійшло в традицію, що напередодні святкування кожної річниці Незалежности України члени 496-го Відділу проводять свої щорічні загальні збори. Ось і тепер, 15-го серпня 1998 року, у приміщенні Рентонської п'ятидесятницької церкви зібралося 152 члени, щоб провести свої річні звітно-виборчі збори, які відкрив молитвою Василь Дмитрів. Після короткої дискусії одноголосно було вибрано президію зборів в складі: голова — Михайло Кигичак, заступник голови — Мирон Пилип'як, секретар — Ганна Партика. Звітував за минулий рік М. Кигичак, який також розповів про свою поїздку з Мироном Пилип'яком в м. Торонто, Канада, де вперше відбулася конвенція УНС (34).

В ході зборів звітували голова Контрольної комісії та голова Суспільної опіки. Після звітів та невеликої дискусії було переобрано нову управу відділу. Головою відділу обрано Володимира Дмитріва, заступником голови — Ганну Партику. На запитання до 84-річного М. Кигичака: „Чи Ви хочете далі бути секретарем?", присутні отримали однозначну відповідь: „Так". Секретарем вибрали Михайла Кигичака, заступником секретаря — Мирона Пилип'яка.

Після виборів нової управи на питання відповідав Мирон Пилип'як, який також розповів про утворення української кредитівки в м. Сієтлі. Голова Українсько-Американського клубу професор Євген Лемцьо розповів про створення в Сієтлівському університеті кафедри української мови і літератури. Голова українського товариства „Самопоміч" Василь Дмитрів розповів про завдання і мету цього товариства.

На закінчення зборів Св'ятослав Пилип'як, як завжди, тішив нас чудовою фортепіанною грою. В кінці свого сольного концерту він заграв чудову „Місячну сонату" композитора Людвіґа Бетховена, та члени заспівали український гімн „Ще не Вмерла Україна".

Після зборів члени достойно оцінили куховарську майстерність наших членкинь. Чудовий обід з тортом та кавою, який приготували наші чарівні жінки під керівництвом Ольги Василишин, закінчив наше свято.

Ганна Партика та
Мирон Пилип'як

P.S.

Дуже, дуже прошу не міняти термінів, слів чи закінчень. Якщо Ви не можете надрукувати цей звіт без змін, то прошу його не друкувати зовсім.

З повагою **Мирон Пилип'як**

Від редакції: *Зі щирої поваги до Вас, пане Пилип'як, у зв'язку з Вашою громадською діяльністю, а також бажаючи й надалі бачити Вас серед наших дописувачів, подаємо Ваш звіт про збори, як Ви просите, не змінюючи в ньому „термінів, слів чи закінчень". Нехай це буде повчальним винятком. Бо мова „Свободи" принципово базується на Українському Правописі 1929 року і взорована на авторитетний словник Г. Голоскевича. Згідно ж з ним слід писати: катедра, а не кафедра, фортепіяно, а не фортепіано, клюб, а не клуб. Іменники в родовому відмінку однини мусять мати закінчення –и, а не –і: незалежности, а не незалежності. По-українськи треба писати Бетговен, а не як росіяни — Бетховен. Росіяни не мають букви –г, а ми, як і німці, і англійці, маємо.*

УКРАЇНА ...

(Закінчення зі стор. 1)

тивів, близько 900,000 індивідуальних підприємців. Відповідно протягом останнього року на рівні держави прийнято ряд важливих рішень стосовно удосконалення законодавчо-нормативної бази, що реґулює підприємницьку діяльність з метою створення сприятливих умов для її розвитку.

Сучасні умови економічного розвитку вимагають проведення активної інвестиційної політики. В Україні створено законодавчу базу у сфері реґулювання інвестиційної дільности, встановлено рівні умови діяльности своїм та чужим інвесторам. Іноземним інвесторам надаються державні гарантії захисту їх інвестицій. Із 45 країнами світу вже підписано міжнародні угоди про сприяння та взаємний захист інвестицій.

Загальний обсяг прямих закордонних інвестицій в Україну станом на перше півріччя 1998 року становив понад 2200 млн. дол. Найбільше інвестували вкладники зі ЗСА, Голляндії, Німеччини, Кіпру, Російської Федерації, Великої Британії. При цьому загальна потреба економіки України в чужинецьких інвестиціях складає понад 40 блн. дол. Інвестиції потербують практично всі галузі економіки. Отже, Україна зацікавлена у входженні до европейського економічного та правного простору, розгортанні взаємовигідного співробітництва з іншими країнами, міжнародними фінансовими організаціями. У цьому контексті не можна оминути увагою і успішне проведення ц. р. у Києві щорічних зборів Ради керуючих Европейського банку реконструкції та розвитку, яке, як свідчать досягнуті домовлення, сприятиме зростанню інвестиційного потоку в Україну.

Досвід 7 років відродження незалежности підтверджує, що зовнішньополітичний курс, обраний Україною, був, є і залишається надійним засобом обстоювання національних інтересів держави на міжнародній арені.

За цей невеликий в історичному вимірі час Україна спромоглася встановити дипломатичні відносини більш як з 150 країнами світу, відкрити 70 амбасад та інших закордонних представництв на всіх континентах, налагодити дружні стосунки з усіма сусідніми державами, в цілому вирішити історично й технічно непрості проблеми територіяльного розмежування та кордонів, укласти майже 1900 двосторонніх та багатосторонніх міжнародних договорів та угод, які становлять політико-правну базу її зовнішніх зносин.

За 7 років Україна стала членом таких впливових загальноевропейських організацій як ОБСЄ, Рада Европи, була прийнята до Центрально-Европейської ініціятиви. У березні 1998 року набрала чинности угода про партнерство та співробітництво між Україною і Европейським союзом, успішно розвиваються двосторонні політичні та економічні відносини з країнами „Великої сімки", з провідними країнами Західньої і Центрально-Східньої Европи.

Визнанням важливої ролі, яку відіграє Україна в Організації Об'єднаних Націй та у міжнародних відносинах, стало обрання її представника — донедавна міністра закордонних справ, а нині — депутата Верховної Ради, голови Комітету з питань прав людини, національних меншин та міжнаціональних відносин Геннадія Удовенка головою 52-ої сесії Генеральної асамблеї ООН.

Протягом останнього року Україна здійснила суттєві кроки на шляху інтеґрації до европейських та трансатлантичних структур, насамперед до ЕС. Цей принциповий вибір України, закріплений в основоположних документах, що реґулюють зовнішню політику держави, був ще раз підтверджений указом Президента „Про затвердження стратеґії інтеграції України до Европейського Союзу" (1998 р.). Указ визначає основні напрями інтеґраційного процесу (адаптація законодавства України до законодавства ЕС, забезпечення прав людини, економічна інтеґрація та розвиток торговельних відносин між Україною і ЕС, інтеграція України до ЕС у контексті загальноевропейської безпеки, політична консолідація та зміцнення демократії, адаптація соціяльної політики України до стандартів ЕС, культурно-освітня і науково-технічна інтеґрація, реґіональна інтеґрація України, галузева співпраця, співробітництво у галузі охорони довкілля) та внутрішнє забезпечення інтеграційного процесу.

На найвищий рівень вийшов політичний діялог України з ЕС, про що свідчить підготова до другої з черги зустрічі Україна-ЕС. Евросоюз прийняв програму дій щодо України.

Здійснено низку успішних кроків у зміцненні співробітництва між Україною і НАТО. ПІд час візити генерального секретаря НАТО Х. Соляни до України у червні ц. р. дано високу оцінку співробітництву союзу з Україною, підтримано ідею про поглиблення взаємодії.

Україна активно розвиває співпрацю зі своїми сусідами — країнами Центральної та Східної Европи: Польщею, Угорщиною, Словаччиною, Румунією.

Україна має ряд незаперечних успіхів у розбудові відносин з Росією. Підписана та втілюється в життя програма економічного співробітництва між Україною і Російською Федерацією на 1998-2007 рр. Завдяки наполегливості України вдалося домовитись про взаємне скасування ПДВ. Одним з найвагоміших проєктів є забезпечення спільного серійного виробництва літака АН-70. Досягнуто прогресу у переговорах щодо делімітації державного кордону з РФ.

Останнім часом особливого значення у зовнішній політиці України набуває південно-східній вектор, а саме південно-кавказький та центральноазітяський. За активної участи України було створено консультативний форум ГУАМ у складі України, Азербайджану, Грузії та Молдови. Основними напрямками діяльності ГУАМ є сфери, у яких надзвичайно зацікавлена Україна, зокрема створення єдиного транспортного коридору, співробітництво у галузі видобутку та транспортування нафти тощо.

Розвивається активний діялог з країнами Середземномор'я та Близького Сходу, Чорноморського басейну. За ініціятивою України у червні цього року у Ялті було створено нову міжнародну Організацію Чорноморського Економічного Співробітництва.

важливий етап реформування переживає тепер Співдружність Незалежність Держав. Досвід участи України в ній засвідчив, що механізм СНД ще є ефективним. На думку України, в результаті реформування Співдружність повинна стати насамперед інструментом багатосторонніх переговорів та консультацій. СНД має бути перетворена на раціональний механізм економічної співпраці, який сприятиме інеґрації державучасниць у світовій та европейський економічний простір.

Отримали новий зміст домовлення і угоди про стратегічне партнерство України із ЗСА. ЗСА підтримують проголошений Україною курс реформ, інтеґрацію в евпейські та трансатлантичні структури, розглядають нашу державу як один з ключових елементів европейської безпеки. Про це свідчить діяльність Українсько-американської міждержавної комісії „Кучма-Гор". Відвідання віцепрезидентом ЗСА А. Гором Чорнобильської АЕС, висловлене ним розуміння ситуації і прагнення допомогти Україні — це значний результат, з огляду на ту ролю, що її відіграють ЗСА в мобілізуванні фінансів на здійснення проєкту „Укриття" і на закриття ЧАЕС.

Багато проблем стоїть перед Україною в усіх сферах її життя. Однак демократичний вибір країни незмінний. Україна, ставши на шлях реформування та побудови демократичної европейської держави, буде прямувати ним і далі, цивілізовано вирішуючи всі питання, дотримуючись усіх своїх зобов'язань перед партнерами. Найголовніша запорука тому — її незалежність.

Місія України при ООН,
Ню Йорк

Крим у стані "крихкої рівноваги"

СИМФЕРОПІЛЬ (УНІАР-КІА). — Тут, 21-го серпня у приміщенні Українського музично-драматичного театру, відбулись урочисті збори з нагоди 7-ої річниці незалежности України. У них взяли участь голова Верховної Ради Криму Леонід Грач, голова Ради міністрів автономії Сергій Куніцин, постійний представник Президента України в Криму Василь Кисельов, а також депутати кримського парляменту, урядовці, керівники міст і районів, представники трудових колективів, партій і громадських організацій. У доповіді, присвяченій Дню незалежности, Сергій Куніцин схарактеризував політичну ситуацію в Криму як "крихку рівновагу". Урядові дісталася тяжка спадщина, і за три місяці радикально змінити ситуацію неможливо. Сьогодні автономія позбавлена будь-яких економічних повноважень. Тим не менше, зазначив прем'єр-міністер, зібрано 1 млн. тонн зерна, отримано надходження від перебування на півострові більш ніж 2 млн. відпочиваючих, що є, на його погляд, непоганим результатом. "Ми не шукаємо винуватців, ми шукаємо вихід з ситуації, що склалася", – заявив Сергій Куніцин. Голова парляменту був налаштований менш оптимістично. "Сьогодні є більше підстав для глибоких роздумів і сумних переживань, аніж для радощів", – сказав Леонід Грач. Причиною цього, на його думку, є не завжди вірний економічний курс молодої держави, вплив криміналітету, діяльність націонал-радикалів. І Сергій Куніцин, і Леонід Грач наголошували, що взаємини між урядом і парляментом складаються добре. "Ми зробимо все, щоб разом з громадськістю подолати усі трудноші", – запевнив голова кримського парляменту.

ЮВІЛЕЙНЕ ІНТЕРВ'Ю

Юрій Бойко-Блохин: 70 років праці для народу

— Шановний професоре, долинула вістка, що Україна відзначила 70-річчя Вашої праці, і що це була подія загальнонаціонального значення. Українська громада Мюнхену здає собі справу з Ваших національних й літературознавчих заслуг перед Україною і радіє Вашими успіхами. Як же це сталося, що Ваша суспільно корисна діяльність почалась, коли Вам було 18 років?

— Це було так. Директор Театрального Інституту в Києві проф. д-р Пилипчук знайшов під час архівних розшуків в харківському журналі „Нове Мистецтво", з датою 7-го травня 1928 року, статтю „Театральний Музей ВУАН", підписану моїм прізвищем. Стаття була написана сміливо й фахово і звернула на себе увагу театрознавців. Хоч я тоді був лише студентом, проф. П. Рулін обіцяв мені, що по закінченні високої школи він прийме мене до аспірантури, й відразу дав мені театрознавчі завдання. І тоді розгорнув я крила свого завзяття, постали у мене зв'язки з Я. Мамонтовим, О. Кисілем, Л. Курбасом, бо я вже надхненно писав розвідку „Молодий театр у Києві". Коли я сидів у в'язниці, запідозрений у членстві СВУ в Києві, в 1929-30 роках, то про це не знали в журналі „Життя і Революція", і в ч. 6 за 1930 рік надрукували цю мою розвідку. Вона, як свідчать фахівці, не застаріла й досі. Проф. Пилипчук, захоплений нею, назвав мене „Нестором української духовости" й наштовхнув на ідею відзначення мого творчого 70-ліття. Від цього воно й почалося, поки знайшлися в українському суспільстві сили, які ювілей організували.

— Хто ж були ці сили?

— Це були: Українська Національна Академія Наук з Інститутом Літератури при ній, Харківський Державний Університет та Товариство „Україна" в Харкові, Харківська міська Рада, Фундація ім. О. Ольжича, часопис української інтелігенції „Український Засів" і, не на останньому місці, Провід ОУН, організації, до якої я належу як присяжний член з 1941 року і в ній я є головою сенату. Було б несправедливим, коли б я не згадав, що до підготови ювілею причинилася також моя дружина, Дарія Тетерин-Блохина, написавши на підставі мого багатющого архіву 271-сторінкову книгу, що її надрукувало В-тво ім. О. Теліги у травні цього року в Києві, п. з. „Життя і творчість Юрія Бойка-Блохина".

— Цікаво знати, чим відрізнялися урочистості в Києві й Харкові?

— У зворушливих урочистостях була справді привабллива відмінність. Національна Академія Наук України своїм авторитетом визнала провідне значення моєї діяльности в розвитку української культури протягом багатьох десятиліть. Таке визнання висловлено офіційним актом подяки, підписаним Президентом НАН України, акад. Борисом Патоном, а також вченим секретарем НАН, акад. А. П. Шпаком. Окремо з інтимним зверненням до мене („Дорогий Пане Юрію") написали до мене вітального листа усі працівники Науково-Дослідного Інституту ім. Т. Шевченка, як своєму попередникові, що в стінах цього Інституту в 1933-35 роках ніс тягар відповідальности за науковість шевченкознавства. Одначе я був настільки схвильований, що пам'ятаю тільки дещо з доповідей Миколи Жулинського й Івана Дзюби. Для них я є ланочкою зв'язку із славетним поколінням 20-их років, представників „Розстріляного відродження". Колегам імпонувала моя національна витривалість в наукових працях і в політиці. Було багато сказано з теплотою й щирістю, такого, що не хочу зі скромности, повторювати. Були оплески, квіти, радісні усмішки — і все було щире... Спільним для Харкова й Києва були сердечні бажання, щоб я так, як своєю останньою розвідкою про Куліша, далі розкривав таємниці українського духу.

— Пане професоре, ви згадали, що у вашому ювілеї брала співучасть Харківська міська Рада. В чому ця участь полягала?

— У всебічному сприянні ювілейній міжнародній науковій конференції, що її організувала енергійна редакторка „Українського Засіву" О. Бронникова. Міська Рада надала безплатні готелеві мешкання для мене і моїх супутників з Києва. При відкритті конференції вітальні промови виголосили начальник управління культури Харківського виконкому К. Шерединець, проректор ХДУніверситету І. Залюбовський, дальше прозвучало вітальне слово від Т-ва „Україна". Прислали вітальні слова Архиєпископ Харківський і Полтавський Ігор (Ісіченко), голова ОУН Микола Плав'юк. Від Харківської міської Ради я одержав вельми цікавий подарунок, оригінальну шкатулку з годинником і дипльомом. В дипльомі надруковано: „Цим посвідчується, що Юрій Бойко-Блохин віднині та назавжди є почесним членом Міжнародного Клюбу земляків міста Харкова. Володар цього диплому одержує в довічне володіння закохані серця харків'ян. Міський голова М. Пилипчук", а біля підпису — печатка з тризубом. Харківське відзначення було і державним, і громадським. В дослідчому пляні було зацікавлення змістом моїх розвідок, моїми ідеями й емоціями, моїми методами дослідів. Всього приготовано 40 доповідей, із них 17 присвячено вивченню моїх окремих робіт та їхнє тематичне, ідейне й методологічне групування. Інші доповіді насвітлювали різноманітні наукові проблеми, що в них відчувалося якийсь зв'язок з моїми духовими інтересами. Доповіді були наперед підготовані й надруковані — наголошувалося дискусійне обговорення, яке мало посприяти молодим силам сприймати мене як учителя у справах світогляду. Це було певною мірою осягнено. Але таке мамутове підприємство вимагало паралельних сесій: всецілого огляду моєї діяльности, історичної сесії, філологічної, мистецтвознавчої. Мені доводилося скакати з однієї сесії до другої, бо інакше „учасники будуть ображені". Але дві основні доповіді професорів, І. Михайлина й А. Свідзінського, я прослухав в цілому, затамувавши подих. Кожне слово цих доповідачів було сповнене до такої міри змістом, що їх сконспектувати було б неможливо, і лише цитатами можна показати їхню глибинність. Проф. Михайлин, один з організаторів наукової сесії, розгорнув тему: „Головні засади літературознавчої методології Ю. Бойка-Блохина" Цитую: „Серед видатних чи й просто відомих літературознавців Заходу Ю. Бойко-Блохин займає почесне місце Патріярха, учителя. Він є невтомним трудівником на ниві української культури. Він зробив так багато в галузях історії української літератури, що його доробок можна порівняти з наслідками праці цілої науково-дослідної установи. Зроблено ним — неосяжне, бо його праці написані для світового читача й опубліковані німецькою, англійською, французькою та італійською мовами. Але навіть український читиритомник справляє враження ґрандіозу, вимальовує перед нами великого науковця, універсального за предметом дослідження, за уподобаннями, синтетичного за методою вивчення текстів художніх творів, глибокого за знаннями, і головне — за власним виміром духовости, аби здійснювати адекватні інтерпретації, з проникненням в авторські задуми першорядних письменників української літератури: Т. Шевченка, І. Франка, Л. Українки, М. Хвильового... Пильне вчитування в текст і розуміння його як явища богонадхненного, але й такого, що постало у залежності від епохи й фактів біографії митця, — ось що забезпечує дослідникові глибину й оригінальність наукового розуміння окремих творів і літературного процесу".

Проф. А. Свідзінський схарактеризував духовий зміст визначних мислителів Слобожанщини — Сковороди, Олександра Потебні, Дм. Багалія, М. Міхновського, переходячи в ґалерії цих постатей до мене. Свідзінський спиняється з прихильністю на моєму трактуванні гасла Хвильового „Геть від Москви", в зударі Хвильового з тоталітарною системою бачить він трагедію, варту пера Шекспіра. Довідач веде далі: „Дуже велике значення, як наукове, так і політичне, мала і має багаторічна діяльність професора Юрія Бойка. Підкреслюю, що ідейні і політичні її орієнтири були завжди чітко визначені завдяки його організаційній приналежності до ОУН. Не маючи змоги в короткій статті аналізувати всю його велику спадщину літературознавця та історика, згадаю його фундаментальну працю „Шлях Нації", написану у 1943 році. Значення цього дослідження — у систематичному викладі ідеології українського націоналізму на ґрунті глибоких наукових ідей сучасности, у філософському обґрунтуванні цієї ідеології. При цьому Юрій Бойко цілком справедливо наголошує на повній неспроможности матеріялізму прислужитися зрозумінню складних явищ духового життя людства і нації зокрема. Як фізикові, мені імпонує впевнене володіння професором Бойком складними ґносеологічними ідеями і висновками природознавства XX сторіччя... Сильною стороною твору „Шлях Нації" є його наступальний характер, нищівна критика марксизму-ленінізму... теорії і практики большевизму... Щодо себе, скажу, що я починав своє знайомство з ідеями українського націоналізму саме з цієї книги Юрія Бойка. Думаю, мені вельми пощастило, що саме вона першою потрапила до моїх рук".

Мабуть, що моє інтерв'ю вже переступило межі газети, але предметом його насвітлення були також події, які не часто потрапляють на шпальти преси.

— Вельмишановний професоре, сердечно вдячний за таку багату змістом розмову.

Інтерв'ю брав
Богдан Шарко

„Хай вам світла доля стелиться..."

Наше село Пеняки знане у західній українській діяспорі як той куточок плянети, де покоїться прах о. Григорія Грушки — засновника і редактора першої української газети „Свобода", яка й до сьогоднішнього дня є найпрогресивнішою газетою світу.

Завдяки подвижницькому ентузіязмові о. Осипа Панчишина ми вже протягом багатьох років підтримуємо з українцями ЗСА тісні зв'язки. Нам спільно вдалось здійснити чимало добрих справ: реконструювати церкву в Пеняках, побудувати нову церкву в селі Чепелі — на батьківщині Якова Головацького, члена „Руської трійці", який постійно співпрацював з Маркіяном Шашкевичем та Іваном Вагилевичем, які вперше видали альманах українською мовою „Русалка Дністрова". Тепер ми займаємося реконструкцією і відновленням історичних пам'ятників. Ми щиро вдячні за вашу фінансову допомогу і підтримку у такий скрутний для України час.

Наші щирі слова подяки — усім жертводавцям Канади і ЗСА, які прилучились до цієї благородної справи. З цієї нагоди шлемо вам вітання:

Хай Вам світла доля стелиться,
Як гаптований рушник,
Хай у домі щастя селиться,
Та й на довгий вік.
Хай накує Вам зозуля цілу сотню літ,
Хай щаслива буде доля, мов веселки цвіт.

З глибокою пошаною і щирою вдячністю — жителі с. Пеняки.

Й. Блюй,
сільський голова
С. Максимів,
секретар сільської Ради

ПАМ'ЯТЬ ПОКОЛІНЬ

Наша остання клясична матура...

Теодор Мацьків

У травні 1938 року в українській державній Академічній Гімназії у Львові відбулася матура — іспити зрілости — клясичного типу. Пам'ятають Академічну Гімназію і ті, що залишилися вдома, а ще більше згадують її ті, що розбрелися по всьому світі. Як же ж не зберегти у серці своєї Альма Матер, якій не один з нас завдячує так багато, що цього годі висловити.

Перший по матурі з'їзд мав відбутися в 1948 році, але тодішні умови його унеможливили. З подібних причин не відбувся матуральний з'їзд у 1958 році. З нагоди 100-ліття Академічної Гімназії, ювілейна зустріч колишніх професорів та учнів відбулася 28-29-го вересня 1968 року на Союзівці, в Кергонксоні, Н. Й. У тому році минуло 30 літ від нашої матури, була добра нагода зійтися знову але, на жаль, тільки автор цих рядків, єдиний з нашої кляси, був присутній на ювілейній зустрічі. Не було з'їздів в 1978 і в 1988 роках. Невже ж люди так збайдужніли?...

Тим часом зайшли далекосяжні зміни. Постала незалежна українська держава. За совєтських часів було перейменовано Академічну Гімназію на „десятирічку ч. 1". Тепер вже нема більше „десятирічки ч. 1", а знову є Академічна Гімназія у тому самому будинку, де була колись.

Нема вже багатьох і багатьох наших професорів... Одні повмирали, другі загинули у воєнній завірюсі, деякі мусіли покинути рідний Львів і Україну. Не багато з тих останніх тридцяти сімох абсольвентів залишилося при житті. Одні згинули у тюрмах, на війні, деякі пропали безвісти, а ще інші повмирали. Тільки невелика горстка нас ще є. Четверо живуть на рідних землях, дев'ятеро — у ЗСА, двоє — в Канаді.

Шістдесять років минає від тієї пропам'ятної хвилини в житті кожного абітурієнта, коли іспитова комісія признала його „зрілим" до вищих студій. Здається, це було так недавно, хоч думками перенесімося у ті дорогі стіни...

Від 1938 року змінився дещо вигляд Львова, але все ж легко потрапити до великого будинку на розі колишніх вулиць Лева Сапіги та Захарієвича, де міститься Академічна Гімназія. До середини можна увійти головним входом від вулиці Сапіги. З приємністю помітимо, що над дверима нема вже більше польського орла. Увійшовши, заплющімо очі — й відразу уявимо завжди усміхнене обличчя знаного нам терціяна, І. Еліяшевського, а з лівого боку ніби чуємо веселий говір членкинь з Батьківського Гуртка. В уяві зустрінемо й життєрадісного проф. Павла Зимака, що здивовано почав би нас випитувати, звідки ми прийшли і чому ми не є в руханковій залі, де, до речі, кожної неділі та свята відбувалися екзорти, концерти, театральні вистави та шкільні забави.

Ми подякували б проф. Зимакові і пішли б на перший поверх до конференційної залі, де застали б нашого улюбленого катехита, о. Теофіля Горникевича. Напевно, зрадів би, побачивши нас, із своїм невідступним цвікером наш господар кляси, д-р Іван Любомирович. Ми сердечно привіталися б з проф. Йосафатом Назарем, поговорили б із засновником Українського Пласту, д-ром Олександром Тисовським (пізнішим професором Львівського Університету), з нашим україністом, завжди елегантно одягненим проф. Мироном Федусевичем. Вийшов би нам назустріч „шляхетний Геньо" — д-р Генрик Бальк, учитель польської мови, та проф. Станіслав Кучаковський — учитель мови, який по привітанні негайно почав би розповідати якийсь жарт.

У фізичному кабінеті стрінули б, мабуть, проф. Володимира Білинського (пізнішого ректора Торговельної Академії у Львові), та д-ра Дмитра Проціва, що все був задуманий над різними проблемами з фізики. Опісля обов'язково пішли б до канцелярії всіми поважаного директора Академічної Гімназії, проф. Северина Лещія, який радо нас приняв би і, як колись, почав би розпитувати про наші успіхи, про наше життя.

Була колись Академічна Гімназія, був добірний учительський склад, що не жалів ні сил, ні здоров'я для виховання української молоді. Кипіло там колись веселе, повне надії на кращу майбутність, життя української молоді, що приготовлялася до життєвого шляху. Тепер це — історія, спомини. Скільки разів кожний з нас линув думками у минуле, згадував шкільні роки, молодість, яку Франко так влучно порівняв з весною, (з тією тільки різницею, що весна повертається кожного року, а молодість — ніколи).

Хоч мені тяжко пригадати докладно всі імена, принаймenше подаю точні прізвища.

Юрій Бабин — згинув від куль гестапівців у 1941 році; Юрій Бабій повернувшись зі сталінської тюрми в 1956 році, живе коло родини; Роман Бойтала помер у 1938 році, кілька місяців по матурі, на туберкольозу; Теодозій Балдис, відбувши 10 років каторги в ҐУЛаґ-у, помер у 1986 році; Роман Банах закінчив медичні студії, доктор медичних наук, головний лікар клініки серцевих недуг у Львові, помер у 1990 році; Констянтин Бень, переживши щасливо полон у Німеччині, приїхав до ЗСА, де закінчив студії і працював за фахом у Вашінгтоні; Ераст Бурачинський закінчив медичні студії, доктор медицини, спочатку еміґрував до Австралії, а потім до Чикаґо, де веде медичну практику; Степан Витвицький — доля невідома; Богдан Ґордон закінчив студії, завідував публіцистичним відділом Бібліотеки Академії Наук УРСР, помер у 1989 році; Євген Ґумовський закінчив педагогічний інститут і учителював; Степан Галапач пропав безвісти; Юрій Гвоздецький закінчив медичні студії, доктор медицини, працює лікарем у Торонто; Юрій Дицьо закінчив медичні студії, доктор медицини, провадить лікарську практику в Левістоні, Мейн; Володимир Каленюк — невідомо, що з ним сталося; Юрій Кекіш закінчив студії з хемії, осягнув ступінь маґістра в університеті у Мадриді, працював хеміком у Чикаґо, має кільканадцять патентів; Роман Корець — доля невідома; Володимир Кордуба помер по війні; Володимир Крупка — доля невідома; Ярослав Лагошняк учителював на рідних землях; Теодор Лобаз закінчив економічні студії у Фрайбурзі і вчив економію у ЗСА; Святослав Ляляк — доля невідома; Теодор Мацьків закінчив історію і славістику в університеті у Франкфурті, де одержав ступінь доктора, був професором стейтового університету в Акроні, Огайо; Зеновій Мельничин — невідомо, що з ним сталося; Ярослав Новаківський, закінчивши політехніку, був головним архітектом у Львові, помер у 1984 році; Володимир Осташевський загинув в останній день війни; Евген Пеленьо — невідомо, що з ним сталося; Володир Раковський живе, правдоподібно, в Канаді; Михайло Рудий — доля невідома; Володир Самарик пропав безвісти; Іван Терешків закінчив Педагогічний Інститут у Львові, був директором школи в Лугах, Івано-Франківської области; Святослав Цибрих живе у ЗСА; Орест Чорнега, голова нашої кляси, почав правничі студії, але в 1940 році його розстріляло НКВД; Михайло Шебець, перебувши всі страхіття війни, спершу еміґрував до Англії, а відтак до Торонто, де помер 21-го жовтня 1984 року; Ігор Шпитковський закінчив Політехніку, пережив щасливо війну, живе у Львові; Антін Шутка, після німецького концентраційного табору, закінчив Політехніку в Брауншвайгу, а прибувши до Філядельфії, продовжував там студії з біохемії, де одержав ступінь доктора філософії і був професором університету в Дітройті. Помер 19-го липня 1997 року у Дітройті.

Назагал у нашій клясі переважали сини священиків, львівських міщан та урядовців, мало було синів господарів (всього сім). Усіх нас єднала не тільки шкільна лавка, яка давала шанс вирівняти соціяльне походження. Нас зрівнював не тільки шкільний однострій, але передовсім — рідна мова, рідна Церква та спільна ідея — боротьба за кращу долю українського народу. Не було у нас ні національних, ні расових, ні партійних різниць.

Треба сказати, що Академічна Гімназія, як і всі інші середні школи в Галичині, мала свої традиції й, спираючись на здорових принципах та християнському світогляді, не тільки давала добру загальну освіту, конечну для вищих студій, не тільки дбала про духовий й інтелектуальний розвиток, але передусім виховувала своїх учнів в українському дусі. І це було найважливіше.

Кожний з нас розумів, що тільки наполегливою працею можна буде чогось домогтися у житті, сповнити обов'язок супроти себе самого, супроти своїх батьків, а передовсім — супроти народу, з якого ми вийшли.

Немає найменшого сумніву, що Академічна Гімназія відіграла в Галичині визначну ролю. Вже в початках її існування треба дошукуватися перших кроків національного відродження Західньої України, що спочатку була під сильним польським, а опісля — під російським впливом. Наприклад, перший директор Академічної Гімназії, о. Василь Ільницький (1867-1895), від своїх москвофілів зазнав більше біди, впроваджуючи українську мову, як від чужих. Академічна Гімназія причинилася не тільки до національного відродження, але була поважним осередком духового і літературного життя в Галичині, зберігала культурний доробок попередніх поколінь, давала для краю не тільки освічену, але ідейну провідну верству.

Минає час! Не раз нам здається, що так недавно ми ходили по шкільному подвір'ю, повторяли греку чи латину перед „годиною", сиділи у клясі. Здається, неначе ми ось тільки торік здавали матуру клясичного типу. А це ж було так давно!

На з'їзді колишніх учнів і абсольвентів Академічної Гімназії, що відбувся у Львові 9-12-го травня 1991 року, з нашої кляси були присутні тільки Євген Ґумовський, Іван Терешків і автор цих рядків. Ледве чи можна словами передати почування тих хвилюючих хвилин зустрічі з однокласниками, друями, товаришами шкільної лавки...

Озеро Синевир

Синевир — це найбільше озеро в Українських Карпатах. Згідно з „Географічною енциклопедією України", т. 3, Київ, 1993, воно знаходиться в Міжгірському районі Закарпатської области, на території природного національного парку тієж назви — „Синевир". Лежить на південних схилах синіх Ґорґан, одного із найвеличніших гірських масивів Карпат, на висоті 989 метрів над рівнем моря. Площа озера обіймає 0.07 квадр. кілометра. Пересічно воно глибоке на 16-17 метрів. Найбільша його глибина — 24 метри.

Як стверджують геологи, це озеро утворилося близько 10,000 років тому в післяльодовиковий період в наслідок обвалу скель, що перекрили собою гірський потік. Тепер воно живиться водами трьох струмків. Витікає з озера один струмок. Він впадає в ріку Тереблю, що є притокою Тиси.

Синевир — це озеро справді казкової краси. Синь його водного дзеркала, острівець серед води, пухнасті смереки, що вкривають його береги, і величні, густо заліснені сині гори довкруги, у долонях яких воно немов сидить, — все це надає озерові неповторної привабливости. Каже біолог Сергій Попович (екологічний журнал „Світ у долонях", ч. 2-4, 1997, Київ), що „у того, хто хоч раз побував тут, недовго закарбується в душі любов і доброта до цього краю".

Зокрема зворушує відвідувача мелодійна і загадкова назва озера — „Синевир". Ця назва овіяна багатьма легендами, що їх створив народ. Про одну з них розповів згаданий С. Попович. Давно усі ліси і полонини в тих горах належали багатому графові. Одного разу, об'їзджаючи свої посілості, він взяв зі собою свою доньку. Вона звалася Синь, бо в її очах світилася уся синява карпатського неба. Зайнятий своїми справами батько не спостеріг, як донька відлучилася і вийшла на полонину. Її увагу привернула ніжна мелодія сопілки. Вона вгледіла юнака, що пас вівці і виграває на сопілці пісню рідних гір. Він звався Вир. Помітивши дівчину, він перестав грати, але вона впросила його,

(Закінчення на стор. 20)

КУЛЬТУРА

Він творив дивовижний світ

(До 100-ліття народження Клима Трохименка)

Про цього відомого маляра довідку до словника мистців я б написав так: „Народився 5-го лютого 1898 року в селі Пекарщина, Черняхівської волости Житомирського повіту. Молодим брав участь у боротьбі за Українську державу, а після поразки Української Армії в Галичині потрапив під польську окупаційну владу і поселився у Львові. Під час Другої світової війни опинився у Бадені, біля Відня, де загинула його дружина Лідія, з дому Гопанчук, а пізніше у Західній Німеччині. Тут почав самотужки малювати — лише з любови до мистецтва. Після приїзду до ЗСА зорганізував 16 своїх індивідуальних виставок творів у різних містах Америки, Канади й Европи. Помер у Філядельфії, 12-го травня 1979 року, а поховано його на українському православному цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку, Ню Джерзі".

Але цієї інформації занадто мало, щоб довідатися про Клима Трохименка як творця дивовижного світу. Адже його визнано одним з найоригінальніших американських малярів. Він, за 40 років наполегливої праці, встиг намалювати безліч картин. Вже ранні полотна Трохименка вказують на велику його любов до квітів. Яскраво засвідчує про те каталог п'ятої з черги мистецької виставки, яка відбулася в квітні й травні 1964 року в ґалерії Українського Літературно-Мистецького Клюбу (УЛМК) в Ню Йорку. З поміж 92 картин 38 було показано під назвою „Квіти". Сьому персональну виставку олійних праць в тому ж приміщенні УЛМК в Ню Йорку, 1965 року, репрезентувало 77 праць. Крім картини „Мадонна", всі інші були присвячені темі квітів. У них відтворено неповторний світ з розмаїттям кольорових тонів і напівтонів. Не маючи професійної малярської школи, Трохименко здійснив власну малярську еволюцію. Відкинувши академічні традиції та відомі в мистецтві стилеві напрямки, маляр запропонував своє бачення світу. Для цього він використав власну фізичну енергію, силу волі і свою фантазію. Любив Трохименко малювати соняшники. В нього вони — по-філософськи осмислені образи вічного життя і вмирання: з жовтими пелюстками і насінням, щороку навесні знов народжуються. Часто зустрічаємо у цього мистця традиційні вазони з квітами, що легко їх впізнати (соняшники, чорні троянди, гвоздики, гортензії). В них видко відважні мазки пензля та різнобарвні і буйні кольори.

Трохименко зображує й інші роди квітів: іриси, бузок, троянди, тюльпани та різні польові квіти, у нібито неприродних кольорах. Їх декоративний лад тримається чіткої композиції. Ними майстер виразно підкреслив свою індивідуальність, в якій площинне компонування нагадує кубістичний стиль в мистецтві. А пастозність, накладання фарб — це притаманна йому прикмета. Він не був скупим на їхнє нащаровування пензлем або мастихіном. Водночас ці образи можна назвати фантастичними. Гамою барв вони таємничі, темні, навмисно приглушені, з буйністю нереальної синьої, зеленої чи червоної фарб. Мазок не одноманітний, не стандартний, а інколи — широкий і динамічний. „Чорні тюльпани" (1960), „Хризантеми" (1965) або „Червоні маки" (1967) та інші квіти намальовані зі щирістю вислову і без дешевих ефектів.

Трохименко малював натюрморти, краєвиди, морські пейзажі, портрети та людські фігури. А творив він їх дуже швидко і не зовсім великих розмірів. Був дуже кмітливий і непосидющий. Свої перші спроби показав у Німеччині, на виставці членів-малярів Української Спілки Образотворчих Мистців (УСОМ), та під час Тижня української культури в Мюнхені 1948 року. В Америці майже кожного року виставляв свої мистецькі праці на різних виставках, передусім персональних. Наприклад, з нагоди 70-ліття з дня народження і 25-ліття праці в ділянці мистецтва, від 3-го до 10-го березня 1968 року тривала виставка його творів у Комюніті Арт Ґаллері у Філядельфії, на якій було показано 70 образів; свою 15-ту виставку праць влаштував у приміщенні Українського Інституту Америки в Ню Йорку. Вона тривала від 22-го жовтня до 5-го листопада 1972 року, в цій же ґалерії, старанням відділу Об'єднання Українських Мистців в Америці (ОМУА), організовано персональні експозиції праць Трохименка у листопаді 1968 року, в березні 1970, в грудні 1971 та в листопаді 1973 років. Остання відбулася у 75-ліття народження маляра.

Із своїми працями Трохименко відвідав місто Торонто, де мав свою виставку в ґалерії „Ми і світ", від 17-го до 30-го вересня 1966 року. Перл МекКарті написала статтю до газети „Ґлоб енд Майл". В ній, між іншим, вона згадала, що „хоч не молода людина, Трохименко по-молодечому і з визнаним успіхом вживає свіжих комбінацій барв у своєрідному пост-імпресіоністичному стилі. Декілька його натюрмортів прегарні і повні витриманої життєрадости. В основному це примітивізм, далекий від пересічности і відмінний від некомпетентности та дітвацтва, які часто зустрічаємо в цьому стилі...".

У 15-ліття смерти цього мистця в Торонто відбулася ретроспективна виставка картин Трохименка. Вона тривала від 6-го до 30-го листопада в ґалерії Канадсько-Української Мистецької Фундації, під час якої глядачі любувалися створеними мистцем білими і чорними рожами, рожевими гераніями, жовтогарячими чорнобривцями, білими півоніями та іншими квітами.

Професійне Товариство малярів у Мюнхені, яке належало до членства Союзу малярів Німеччини, прийняло Трохименка до цієї організації в грудні 1970 року, як звичайного члена. У збірній виставці, яку зорганізувало це товариство у власній ґалерії при Максиміліянштрассе, був презентований 85-ма картинами і невтомний Трохименко. Експозиція, яка тривала від 23-го січня до 21-го лютого 1971 року, надала цій імпрезі особливо живого акценту. Президент образотворчих мистців у Мюнхені Г. А. Фольквайн у листі до Трохименка перед відкриттям виставки підкреслив, що „первобутність та сила Вашої малярської презентації буде мати довгий вплив на нас та на відвідувачів виставки". Відгуки та оцінки про мистецтво Трохименка подавала фахова американська критика. Його образи знаходяться не тільки в численних приватних колекціях, але теж у збірці Фундації Барнса у Філядельфії. Деякі з них потрапили до американських музеїв.

Добре відомий мистець Володимир Ласовський для одного з каталогів Трохименка зазначив, що „...в українському сучасному мистецтві реєструються дві маркантні появи примітивістів. Один з них Никифор з Криниці та на еміґрації — Клим Трохименко...".

Тим, що Трохименко почав будувати свою мистецьку кар'єру у зрілому віці, маючи 45 років, він мені нагадує Володимира Винниченка. Останній також почав малювати у досить пізньому віці. Коли б припущення маляра Миколи Глущенка, який вважав, що Винниченкові перші картини походять з 1927 року, були прийняті за достовірні, то Винниченко-маляр мав би починати працювати, маючи 47 років. Але виявилося, що письменник і політик, вражений до відчаю родинним нещастям, взявся за фарби, палітру і пензлі влітку 1916 року, коли дружині Розалії при операції лікарі змушено перервали вагітність.

Властиво, саме малювання дало можливість обом цим людям перебороти ту біду, яка спіткала одного і другого. У найважчі часи психічної напруги, кольор і форма та позитивні враження з результатів рятували їм життя. Клим Трохименко став щасливим, бо сам у собі відкрив талант, який приніс йому соковиті плоди. Він не став епігоном імпресіоністів. На зміну, після хаотичности, з-під непохитної руки народились нові образи і показались нові успіхи. В них помітна цікавіша фактура і певніше почування як маляра, якому відкрили дорогу здатності висловити певну мистецьку манеру. Творчий доробок мистця постійно поповнювався картинами, які ставали кращими від попередніх. Та створити найкращі картини, яких прагнув намалювати, Трохименкові не вдалося. „Золота рибка", на жаль, ніколи не потрапила у його вже спрацьовані руки.

Та все ж таки маляр Клим Трохименко заслуговує на почесне місце серед найкращих майстрів українського мистецтва.

Павло Лопата,
Торонто

Боротьба з корупцією...

(Закінчення зі стор. 2)

ловатий не увійшов до нового складу Уряду, очевидно, є й „заслуга" голови Координаційного комітету. Безмежна відданість Президентові робить Дурдинця незамінною людиною.

Тема кадрів, які могли б займатися боротьбою з корупцією у державі, для нинішнього Президента є доволі актуальною. Люди, які повинні були нею займатися, або просто-таки себе скомпромітували, або ж недостатньо себе зарекомендували. Про діяльність міністра внутрішніх справ Юрія Кравченка не раз писали київські газети. Головного міліціонера звинувачували у купівлі незаконним шляхом автомобіля „Мерседес-600", в організації поїздки його доньки у складі ансамблю МБС до ЗСА. Однак Президент на ці публікації ніяк не відгукнувся. Більше того — він назвав Юрія Кравченка професіоналом найвищої проби.

Окремо слід сказати про Генеральну прокуратуру. Як не дивно, її керівники міняються не рідше, аніж прем'єр-міністри. Протягом минулих чотирьох років на місці Генерального прокурора побували Владислав Дацюк, Григорій Ворсінов, Олег Литвак та Богдан Ференц. Останні, щоправда, у ранзі виконувачів обов'язків. Минулого місяця головну наглядову інстанцію очолив Михайло Потебенько. Усі без винятку прокурори держави стали жертвами політичних інтриг — починаючи від артистичного Дацюка до обраного депутатом Литвака. Останній декілька разів намагався пройти „парляментське чистилище", проте стати Генеральним прокурором йому так і не вдалося.

Однією із силових структур, яка більш-менш тверезо оцінює криміногенну ситуацію у державі, була і залишається Служба безпеки. Її шеф, тепер уже колишній, Володимир Радченко під час осінніх парляментських слухань більш-менш правдиво говорив про загрозу криміналітету національній безпеці держави. Тому резиґнація голови СБУ, який виділявся на фоні інших силовиків, і переведення його на другорядні ролі — у заступники Володимира Горбуліна, була несподіваною.

Рік, що минув після підписання Президентом національної програми боротьби із організованою злочинністю та корупцією не приніс суттєвих результатів. Кількість антизаконних дій чиновників і кримінальних структур, як стверджують представники правоохоронних органів, „має тенденцію до зниження". Можливо, це так. Але влади вже ніхто не боїться. Криміналітет став цинічним та нахабним. Варто лише згадати вбивства голови Кримського Фонду державного майна Олексія Головізіна, редактора газети „Вечірня Одеса" Бориса Дерев'янка, першого віце-прем'єр-міністра Криму Олександра Сафонцева, мера Шахтарська Віктора Шелудька, голови біржового комітету Української міжбанківської валютної біржі Вадима Гетьмана і багатьох інших. У травні нинішнього року Леонід Кучма підписав указ „Про концепцію боротьби із корупцією та організованою злочинністю на 1998-2005 роки". Йдеться про обмеження імунітету суддів, скасування депутатської недоторканости, встановлення контролі трудових колективів над правоохоронними органами, забезпечення прозорости фінансування політичних партій, контролю за прибутками та витратами політичних лідерів. Крім того, передбачено й вирішення низки економічних питань. Це — розроблення механізму репатріяції валютних коштів з-за кордону (шляхом амнестії), підвищення заробітної платні державним службовцям, аналіза анонімних рахунків, встановлення порядку відповідальности державних службовців за виступи у пресі щодо звинувачень їх у корупційних діяннях тощо.

Чи стане черговий похід Кучми проти організованого криміналітету успішним — сказати важко. Тим часом слід нагадати, що у лютому нинішнього року на засіданні Координаційного комітету боротьби із організованою злочинністю та корупцією голова держави вів мову про небезпеку зі сторони так званої „кримінальної економічної еліти", яка начебто готова вже зараз „покласти у кишеню усю державу". Невтішні висновки голови держави свідчать про його нинішню безпорадність. Боротьба з корупцією в Україні сьогодні перетворилася всього-навсього на страшну казку для своїх.

Володимир Романюк

"КАВАЛКИ" ВІД ВЛОДКА

Міртусь

(Бувальщина)

Був гарний соняшний день. Коцюра Міртусь розлігся в затінку високої й розлогої груші та виглядав, як неживий. Очі мав закриті; м'язи - як у йогів - зреляксовані до зера.

Під отою грушею Влодкова теща Орина завжди годувала домашню птицю. Щось перепадало й галасливим горобцям, що мешкали тут же, на оборі, у піддашші стодоли. Так було й того дня. Підкріпившись, кури, гуси, качки, індики розійшлися хто-куди, а горобці метушливо дозбирували залишене їм з пташиної солідарности та поцвірінькували, мабуть, про те, що життя в цілому, не така вже й погана штука.

Міртусь, виглядало, пірнув у нірвану навіки... Раптом один з горобчиків, захопившись, втратив відчуття обережности, стрибнув, як виявилося, фатально близько до коцюри та не встигнув і очком змигнути, як "йог"-Міртусь сталевою пружиною зблиснув у повітрі і всією своєю масою впав на невдаху. Тримаючи нещасного в до блиску відполірованих боротьбою за виживання пазурах, Міртусь промуркотів: "Що: дострибався, козаче?" На хвилю шокована, решта горобиної братії здійняла справжній рейвах, але й у ньому виразно хруснули кісточки нещасної жертви, яку Міртусь перевальцем потяг у бур'яни...

З плином часу, геть розлінившись, а може й докраю знахабнівши від безкарности, Міртусь почав тягати сусідських курчат. Тим Влодковим сусідом справа був колгоспний бригадир Громський, тож на злодійстві знався та й відразу второпав, що воно й звідки. Вирок, отже, Міртусеві було винесено, про що бригадир тут же Влодка й повідомив. Поскільки Міртусь був котярою вже пенсійного, як мовиться, віку та враховуючи його персональні заслуги в охороні обори від мишей і щурів, на сімейній раді було вирішено замінити йому обіцяний сусідом зашморг баніцією.

Наступного ранку Влодко намістив Міртуся в мішок, осідлав мотоцикла і поїхав. На вулиці зупинився припалити у знайомого дядька цигарку. Той, поцікавився:

— Що везеш, Влодку?

— Кота в мішку...

Дядько засміявся: відомо ж було в селі, що Влодко іноді любить пожартувати...

Переїхавши мостом через Дністер та трохи попетлявши в різних напрямках, щоб забити Міртусеві баки, Влодко в'їхав у глухувате містечко та зупинився біля чогось кафеподібного. "Тут, котику, може тобі бути досить навіть непогано" — подумав і розв'язав мішка. Міртусь висунув на світ Божий свою велику руду голову і, спантеличено пороззиравшись вусебіч вибалушеними зеленавими очиськами, дав ногам знати за дерев'яні скрині з покидьками. Ще хвилю постоявши, Влодко поїхав геть.

Доводилося чути, що коти, траплялося, поверталися додому й за сотні кілометрів. Міртусь не повернувся: ні через день, ні через тиждень, ні через місяць...

Якось на другий день Різдва Влодкові вечеряли.

— Певно, він мав дуже образитися, - замислено сказала теща Орина.

— Хто? - нерозуміюче глянула на матір Влодкова Галюня.

— Таже хто ж? Міртусь...

— Щось таке скажете, мамо! - відізвався Влодко. - Що: ліпше було би, якби його Громський повісив?

За дверима щось прошкрябало.

— От, видите: знова щурі починають воювати! - звела вгору пальця теща.

— А от я їм зараз! - Влодко вхопив віника і пішов до дверей. Прочинив їх, і раптом звідти виразно долинуло: "Мня-ав...". Було те "мня-ав" геть охляле, як і сам Міртусь, що став у порозі: худющий — лиш голова і хвіст. Поволі пройшов у кімнату і, як робив це завжди, сів, дивлячись запалими очима на Орину. Вона ж не по літах жваво вхопила його в обійми й відразу пішла до кухні годувати.

Влодко, накинувши на плечі куртку, вийшов з хати. Невдовзі повернувся з Громським. Галюня поставила на стіл пляшку.

До частувань бригадир звик і приймав їх охоче, хоча й знав, що за тим будуть щось просити. На цей раз не просили нічого і, коли вже трохи випили, Громський не втерпів:

— А що ж то за оказія така?

У порозі стала Орина з Міртусем на руках. Виделка з голубцем зупинилася напівдорозі до бригадирового рота:

— Ти дивися! Та же ж хіба не привиджується мені! - здивувався.

— Не привиджується, Миколо, - усміхнулася Орина.

— Ну - твоє здоров'я, бандите! — весело підніс чарку Громський. — Живи!.. До нових курчат ще, наразі, далеко...

Інститут Українознавства і його зв'язки з українцями у світі

Побудова України як суверенної демократичної держави висунула вимогу реформування суспільного буття і свідомости, а тим самим — і проблему реформи освіти. Відповідно на цю потребу стало відкриття в Київському Національному Університеті імені Тараса Шевченка першого в Україні Інституту Українознавства. Це самостійний навчально-науковий заклад. Директором обрано завідуючого катедрою історії української літератури філологічного факультету університету, професора Петра Кононенка.

В сучасній Україні гостро стоять питання: хто ми — держава чи колонія, населення чи нація, самобутня культура чи епігонська? Щоб зрозуміти минуле, сучасне і майбутнє України, долю українців у світі, потрібно об'єднати знання з різних галузей науки в системному вивченні українського етносу, його ментальности й історичних етапів національної ідентичности. Дослідження історичної долі українського народу у його взаємозв'язках з іншими народами, зрозуміння його сучасного стану і прогнозування його майбутнього — це основна мета українознавства.

Проф. П. Кононенко запропонував концепцію українознавства як системи, цілісність якої досягається пізнанням і розкриттям поєднаних між собою концентрів: Україна — етнос; Україна — територія, природа; Україна — мова; Україна — нація; Україна — держава; Україна — історичний досвід, Україна — культура (матеріяльна і духова: релігія — філософія — мистецтво; освіта — наука — право; військо); Україна у міжнародних відносинах; Україна — доля, ментальність; Україна — історична місія.

Українці століттями активно розвивали і розвивають сільське господарство, промисловість, освіту, науку як на терені самої України, так і в Росії, багатьох країнах Европи, державах Америки, в Австралії. Тому їх потрібно аналізувати і оцінювати не лише мірою подібности до інших, а передусім мірою оригінальности й самобутности українського національного характеру, феномену його виживання і відтворення навіть в найбільш несприятливих умовах колоніяльного режиму Росії і Польщі, геноциду 1933-37-их років. Як вважає проф. Кононенко, „українознавство, крім усього іншого, — це наука відродження, наука того, як стати і бути людьми, як стати і бути народом".

Важливим завданням інституту є вивчення життя і діяльности українців за межами етнічної батьківщини, адже відомо, що українська діяспора належить до найчисельніших діяспор світу. Розвиток відносин України з сусідніми слов'янськими державами й усіма країнами — а їх 64, — де живуть і працюють українці, будучи не просто етнічною масою, а частиною духової і матеріяльної культури народів цих країн, — є важливим чинником уникнення міжетнічних конфліктів в самій Україні, побудови демократичного суспільства, а також прогнозування проблем і перспектив українського етносу як в Україні, так і на всій плянеті.

Історичний парадокс полягає в тому, що Україна — це величезна европейська держава, чотири п'ятих населення якої складають етнічні українці, яких дуже часто чужинці ще й досі продовжують вважати „росіянами". Враховуючи цей невтішний факт, Інститут Українознавства запланував видавати довідники енциклопедичного типу. Деякі з цих капітальних праць вже надруковані. Серед них: хрестоматія-посібник „Українознавство" — у двох кн., антологія „Людина і довкілля" — у двох кн., довідник „Українська словесність", хрестоматія матеріялів з проблем етно-національного розвитку — у двох кн., та ін.

Готуються до друку енциклопедичні довідники „Українці у світі", „Українознавча енциклопедія", „Українська суспільно-політична, економічна, релігійна, філософська, культурологічна, правова думка", хрестоматія-довідник „Українознавство в джерелах і документах". У написанні цих та інших праць, що заплановані інститутом до видання, активну участь беруть закордонні вчені: Отар Баканідзе (Грузія), Олександер Руденко-Десняк (Росія), Тарас Гунчак (ЗСА), Марко Павлишин (Австралія), Ярослав Розумний, Микола Шкандрій (Канада), Лідія Терзійська (Болгарія), Степан Козак, Володимир Мокрий (Польща), Юрій Бача, Микола Мушинка (Словаччина), Марко Бойцун (Великобританія), Анна-Галя Горбач (Німеччина), Віктор Коптілов (Франція), Костянтин Попович (Молдова), Надія Непорожня (Литва), Євген Федоренко (ЗСА), Мін Цзи (Тайвань), Кадзьо Накаї (Японія) та вчені інших країн. Зі свого боку, на прохання окремих університетів Росії, Молдови, ЗСА, Канади, Великобританії інститут бере участь у створенні навчальних програм та підготові маґістрів українознавства.

Крім того, інститут сприяє виникненню українознавства в Китаї та відновленню україністики в Австрії, зокрема у Віденському університеті (за сприянням ректора цього університету професора Ебенбавера). Інститут підтримує творчі зв'язки з Лондонським та Північно-Лондонським університетами (Великобританія), університетом Айови (ЗСА), Міжнародною шкільною радою (ЗСА), Тбіліським, Тайпейським і Пекінським державними університетами. Метою цих зв'язків є праця над спільними освітньо-науковими програмами, розвиток існуючих українознавчих центрів, вишкіл фахівців — маґістрів з українознавства.

Важливо, що наукову й матеріяльну допомогу інститутові надають також окремі особи, громадські організації, бізнесові структури України та інших країн — з метою видання наукових і навчальних матеріялів, проведення всеукраїнських і міжнародних конференцій. Особливе місце посідає схвалена й фінансована Кабінетом Міністрів України програма „Українознавство в системі освіти, науки, культури", до виконання якої залучені 73 групи педагогів і вчених.

Через щорічник „Вісник українознавства" інститут постійно інформує громадськість про благодійників. Так, значну фінансову й організаційну підтримку інститут одержує від українського акціонерного товариства „Торговий Дім" (президент — Микола Мартиненко, перший віцепрезидент — Максим Мордань, віцепрезидент — Сергій Шаповалов) та Шкільної Ради при УККА, ЗСА (голова — професор Євген Федоренко).

Особливу вдячність інститут висловлює людям, які передали до фондів його бібліотеки приватні книжкові колекції, як це зробив, зокрема, Тодось Онуферко (Каліфорнія, ЗСА). Так, завдяки приватним колекціям, подарованим інститутові, його бібліотека має одні з найчисельніших в Україні книжкові фонди закордонної україніки. Тому бібліотеку Інституту Українознавства активно відвідують студенти й викладачі багатьох університетів Києва.

За неповних сім років існування інституту українознавство стало „політикою і філософією нашої молодої держави", як того й сподівався перший Президент України Леонід Кравчук у своїй вітальній телеграмі учасникам Міжнародної науково-практичної конференції „Роля вищих навчальних закладів у розвитку українознавства" (1992). Щорічні міжнародні конференції з питань впровадження українознавства в систему освіти, науки, культури, мистецтва, родинного виховання — „Українознавство в розбудові держави" — інститут проводить вже протягом п'яти років.

В умовах складного політико-економічного розвитку нашої держави інститут має підтримку з боку Президента, Кабінету Міністрів та Міністерства Освіти України. При інституті працює Рада піклувальників, до якої залучені відомі громадські діячі: голова товариства „Україна" Іван Драч, голова Національного Банку Віктор Ющенко, директор Інституту Національних відносин НАН України, академік Іван Курас, генеральний директор Національної Опери, народний артист Анатолій Мокренко, віцепрем'єр кабінету міністрів Валерій Смолій, генерал-полковник Анатолій Лопата, професори Тарас Гунчак, Степан Козак, Євген Федоренко та ін.

Структуру інституту утворюють такі відділи: теорії та історії українознавства, філософсько-світоглядних проблем, історії й теорії національної культури, етнології, української мови, української літератури, фолкльору, теорії та практики перекладу, видавничий відділ, а також підвідділи: національної освіти (у його складі — відділ змісту освіти та відділ історії освіти і науки), порівняльних досліджень та підвідділ аналізи наукової інформації.

В інституті працює понад 100 наукових співробітників, серед них: 23 докторів і 37 кандидатів наук. Науковий потенціял інституту постійно зростає за рахунок аспірантури й докторантури.

У 1994 році вийшов посібник, а 1996 року — підручник з українознавства. Усе те дістало визнання як в Україні, так і за кордоном. Спеціялісти інституту випрацювали стандарт „Українознавство" для усіх ланок освіти України. Завдяки цьому Колегія Міністерства Освіти України ухвалила ввести українознавство до державного стандарту, цей предмет викладається катедрами й центрами українознавства більш як у 130 вищих навчальних закладах та у школах, ліцеях, гімназіях усіх областей України, у тому числі Луганського й Донецького, Кривого Рогу й Одеси, Кіровограду і Сімферополя, інших міст.

Крім того, за ініціятивою Інституту Українознавства засновано Український гуманітарний ліцей при Київському Національному Університеті імені Тараса Шевченка, надається науково-методична, освітня, кадрова допомога Українському ліцею в Кіровограді, першій Українській гімназії в Сімферополі, ліцею-інтернату в Луганському, гімназіям у Ковелі, Прилуках, ліцеям у Кривому Розі, Одесі, Кишиневі. Також введений навчально-інтеґративний курс „Українознавство" в усіх школах Києва та в окремих школах і вищих навчальних закладах України. Українознавство є основою навчального пляну 16 експериментальних осередків „школи-родини" та в ряді загальноосвітніх шкіл, гімназій, ліцеїв, навчальних закладів професійно-технічної освіти.

Отже, стараннями інституту по всій Україні вже діють центри українознавства, при тому не лише в закладах гуманітарного типу, а й у вищих навчальних закладах природничо-технічного профілю.

Таким чином, важливою ланкою своєї діяльности інститут вбачає створення українознавчих закладів по всій Україні, особливо в містах сходу і півдня України. З цією метою у листопаді 1997 року було відкрито факультет українознавства, де готують фахівців із другою вищою освітою за спеціяльністю „українознавство". Тут навчається близько 100 вчителів шкіл України. Крім того, інститут проводить щорічні семінари вчителів-українознавців та всеукраїнський конкурс „Учитель Року".

Найважливішим результатом науково-педагогічної діяльности інституту стала постанова Вищої Атестаційної Комісії України від 2-го лютого 1997 року, ч. 2/2, якою вводиться до переліку спеціяльностей наукових працівників нову спеціяльність: „Українознавство" з напрямків: філософія, історія, філологія, педагогіка.

Здійснення своїх плянів у майбутньому інститут вбачає у співпраці з українознавчими центрами світу, чому сприятиме Всесвітня Українська Координаційна Рада, створена на Другому форумі українців, та Міжнародна асоціяція „Україна і світове українство", президентом якої обрано директора Інституту Українознавства, академіка Міжнародної Слов'янської Академії Наук, Академії Наук Вищої Школи та Академії Педагогічних Наук України професора Петра Кононенка,

В день 5-річного ювілею інституту Президент України Леонід Кучма надіслав привітання, в якому висловив вдячність вченим закладу за досягнуті успіхи, і впевненість у тому, що українознавство — це вагомий чинник духовости нашого народу, його національної визначености, гідности та самобутности, а також віру у високе покликання інституту — бути „одним з провідних центрів наукової українознавчої думки", сприяти побудові України як суверенної демократичної держави.

Лада Коломієць,
м. Київ

ПОРАДИ

Методій Борецький

КОНСУЛЬТУЄ ІНЖЕНЕР

Як винахідник може одержати патент у ЗСА

Методій Борецький народився 12-го березня 1927 року в Самборі, Україна. Там здобув середню освіту. В кінці липня 1944 року разом з батьками еміґрував на Захід, а в 1949 році приїхав з Австрії до ЗСА. Тут закінчив вищі технічні студії у Дрексел університеті, Філядельфія, де одержав три наукові ступені: бакалявра та маґістра наук з будівельної інженерії, маґістра наук з довкільної інженерії. Під час навчання в Дрексел університеті М. Борецький був відзначений золотою медалею за осяги в основних науках – математиці, фізиці, хемії.

М. Борецький працював 28 років як професійний інженер на федеральних позиціях, з чого п'ять років – у Корпусі армійських інженерів і 23 – в Команді інженерів морської фльоти. Був і залишається активним в українських та американських професійних і громадських товариствах.

Мґр. Методій Борецький – автор кількох праць на професійні теми. Дописував до українських часописів "Свобода", "Америка", "Народна Воля", "Національна Трибуна".

Ім'я М. Борецького поміщене в кількох американських довідниках серії "Who is Who" ("Хто є хто").

Крім рідної, української, М. Борецький володіє польською, російською, англійською, еспанською та німецькою мовами. Сьогодні пропонуємо два матеріяли Методія Борецького у нашій новій рубриці "Поради".

Патент є наданням Патентовим урядом винахідникові права виключати на певний час інших від виготовлення, вживання і продавання його винаходу, чи своєрідною винагородою для винахідників. Патент можна одержати на який-небудь ужитковий процес, артикул до фабрикації, складник матерії, чи їх удосконалення. Новість винаходу мусить бути абсолютна. Зголошений до опатентування винахід повинен бути новим і неіснуючим раніше ні в ЗСА, ані закордоном.

Одержання патенту на новий винахід в основному включає шість ступенів, а саме: винахід має бути практичний; мають бути свідки, записи і ретельність; розшуки за подібними існуючими винаходами; перевірення знайдених під час розшуків існуючих патентів; приготування і зголошення патентового прохання; процедура в Патентовому уряді.

Новий винахід має бути практичний: створення чогось нового або удосконалення існуючого. В протилежному випадку „винахід" не матиме практичної вартости: ніхто не захоче його купити.

Новий винахід має бути доведений. Це означає, що він повинен бути засвідчений, документально опрацьований, в деталях. У процесі розгляду треба довести дати, пояснити, коли і яким чином оформилася ідея винаходу. Цей новий винахід треба задокументувати описом і рисунками ще в зародку, коли виникла ідея новотвору.

Розшуки за подібними існуючими винаходами чи їхніми удосконаленнями треба шукати в друкованих публікаціях або в існуючих патентах якоїсь країни, чи в торговельному уживанні в ЗСА. Помічним у тому випадку може послужити Бюро патентів у Вашінґтоні або його філії в різних стейтах. Це, переважно, робить експерт за фінансову винагороду. Всі копії кореспонденції в тій справі слід зберігати. У випадку розшуків потрібно добре перестудіювати, чи існуючі опатентовані подібні проєкти-винаходи є відмінні від проєкту-новотвору. Якості нового винаходу повинні бути відмінні від якостей винаходів існуючих.

Патентове зголошення (аплікація) складається з формального прохання на патент, описи винаходу, застереження, заприсяженого свідоцтва, рисунків, якщо треба краще висвітлити винахід і визначити відповідні виплати. В патентовій аплікації мусить бути детальний опис нового винаходу. До цього потрібно залучити професійного правника або агента-експерта, хоч леґально цього не вимагається. Всі згадані документи є відомі під назвою „формальні папери", які включають опис винаходу (специфікації) і дефініції винаходу (вимоги). Від якости винаходу і згаданих дефініцій багато залежить, чи петент одержить патент. Якість опису дефініцій є тим важливий, що він описує межі патентових прав і засяг охорони одержаного патенту.

Процедура в Патентовому уряді включає читання патентового зголошення, шукання між минулими подібними патентами і друкованими публікаціями. Якщо екзаменатор знайде якісь недомагання або подібний патент, то він відхилить прохання. В подібному випадку можна внести апеляцію, але це вже довша і непевна процедура.

Винахідник матиме певну користь з одержаного патенту тільки тоді, коли за новостворений винахід або якесь удосконалення хтось готовий заплатити, чи з ужитку власної продукції.

Подання на патент потрібно висилати на адресу: Commissioner of Patents, Washington, D. C. 20231.

Додаткові інформації можна одержати з таких джерел: „Нарис Американського Патентового Права" авторства Богдана Пелеховича, Ukrainian Engineers' Society of America, 2 East 79th Street, New York, NY 100021 або у федеральному уряді: Superintendent of Documents, U.S. Government Printing Office, Washington, D.C. 20402 такі документи-брошури: General Information Concerning Patents, Rules of Practice of the Patent Office in Patent Cases, Patent Laws, Roster of Attorneys and Agents Registered to Practice Before the U.S. Patent Office, Directory of Registered Patent Attorneys and Agents Arranged by States, and How to Obtain Information From the United States Patents.

Львівська Політехніка запрошує на навчання закордонних студентів

Державний Університет Львівська Політехніка, один з найбільших і найстарших вищих технічних осередків освіти України і Европи, якому в 1994 році виповнилося 150 років, запрошує українців з-за кордону на навчання у Львові.

Сьогодні в тій установі вчиться понад 15,000 студентів з 76 різних спеціяльностей. Університет має 18 факультетів, три інститути, Центр професійної орієнтації, 82 катедри, бібліотеку і видавництво і інформаційну мережу Інтернет.

Львівська Політехніка має такі факультети: автоматика (тел. 72-88-67), архітектура (72-65-65), геодезичний (72-19-75), електроенерґетичний (72-30-23), електромеханічний (72-87-46), електрофізичний (72-85-72), економіки і менеджменту (72-88-69), інженерно-будівельний (72-85-58), комп'ютерної техніки та інформаційних технологій (72-65-98), машинобудування і автомобільного транспорту (72-68-93), механіко-технологічний (72-40-37), прикладної математики (72-90-95), радіотехнічний (72-37-25), теплотехнічний (72-65-18), технології органічних речовин (72-16-43), хеміко-технологічний (72-49-20), заочний (72-69-22), як також Екстернат (72-49-52) і Центр професійної орієнтації (72-91-95).

Тут викладає 152 доктори і 1070 кандидатів наук (маґістрів) та доцентів. У Львівській Політехніці запроваджено систему кадрів, яка уможливлює здобуття трьох освітніх рівнів: бакалавра (4 роки навчання), інженера (5-5.5 років навчання) і маґістра (6-6.5 років навчання).

Правила прийому на перший курс Державного Університету Львівська Політехніка на 1998-1999 навчальний рік для закордонних студентів українського походження є такі. При вступі до університету закордонні громадяни українського походження користуються тими самими правами, що і громадяни України, якщо вони: (а) мають документ про освіту з відзначенням і (б) були учасниками міжнародних та державних олімпіяд з фізики, математики, хемії, інформатики або обчислювальної техніки. Прийом до університету здійснюється на конкурентній основі за результатами вступних іспитів, співбесіди, співбесіди-тестування і випускних іспитів.

Львівська Політехніка уклала угоди (договори) про науково-технічну співпрацю з вищими навчальними інституціями ЗСА, Канади, Німеччини, Великобританії, Франції, Австрії, Польщі, Словаччини, Болгарії та інши країн. Згідно з цими домовленнями, передбачена участь у міжнародному обміні студетнами технічних наук, викладачами і спеціялістами за кордоном.

Львівська Політехніка — це сучасний навчальний і науковий, інженерний і культурний центр України, який знову виходить на европейське та світове поле наукової інституції. Згідно з опінією Канадської асоціяції інженерів, Львівська Політехніка є на двадцятому місці навчальних інституцій світу.

Додаткові інформації можна одержати, телефонуючи на число 011380322, до якого треба додати льокальне телефонічне шістьциферне число даного факультету, поданого вище в дужках.

ВСІ УКРАЇНСЬКІ ДІТИ ДО УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ!

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Крайова Екзекутива УККА відбула наради

У суботу, 30-го червня ц. р. в Ню Йорку відбулися чергові наради Крайової Екзекутиви УККА, на яких полагоджено актуальні адміністративні справи, продискутовано різні питання у зв'язку з VII Світовим Конґресом Українців, відзначенням у 1998 році двох річниць — 65-ліття Великого голоду та 60-ліття вбивства полк. Євгена Коновальця.

Щодо адміністративних справ, президент УККА Аскольд Лозинський поінформував про призначення на пост екзекутивного директора бюра в Ню Йорку Тамару Ґалло, колишнього директора бюра УККА в Вашинґтоні та співдиректора виборчої програми УККА в Україні. Присутні одноголосно підтримали її кандидатуру та затвердили Т. Ґалло членом Крайової Екзекутиви. Присутні доручили новопризначеному директорові проводити потрібні адміністративні зміни та підбирати відповідний персонал бюра, як англомовний, так і україномовний, у рамках бюджету УККА. Щодо збільшення адміністративного бюджету обговорено можливості одержання урядових ґрантів для адміністрації. Також повідомлено про внесення проєкту реєстрації УККА з USAID, що в майбутньому надасть змогу отримати безпосередні гранти.

Щодо VII Світового Конґресу Українців, запланованого на 2-7 грудня ц. р., обрано десять делеґатів від УККА: Квітку Семанишин, Ігоря Кушніра, Тамару Ґалло, Роксоляну Лозинську, Михайла Савківа, Мирослава Шміґеля, Корнеля Василика, Дашу Процик, Василя Пристайка та Володимира Стойка. До участи в окремих „круглих столах" призначено: Євген Івашків — „Українська діяспора", Аскольд Лозинський — „Роля та завдання СКУ на новому етапі", Роксоляна Лозинська — „Україна та діяспора", Леонід Рудницький і Віктор Рудь — „Церковні питання". Також обговорено різні кандидатури на пост президента СКУ, одначе вирішено відкласти будь-які рішення щодо окремих осіб до самого Конґресу.

У дискусії про 65-ліття Великого голоду висловлено клопотання іґнорування цієї великої трагедії Урядом України, брак послідовности та виконання доручень відзначень з 1993 року. Вирішено написати листа до Президента України, інформуючи його про бажання діяспори включитися у відзначення цієї трагічної річниці разом з народом України та призначення нам 8-го до 9-го листопада днями скорботи, якщо це не суперечить плянуванню відзначення в Україні. Вирішено також перевести резолюцію вшанування жертв голоду в Конґресі ЗСА та передати на руки Уряду України. Листи Президентові та резолюцію вирішено переслати головам фракцій чи деяких партій у Верховній Раді України. Присутні схвалили також подати заклик до відділів про відзначення цієї річниці. Бюро УНІС зобов'язалося виготовити екземпляр проклямацій для місцевих властей та газетну сторінку для місцевої преси.

Щодо 60-ліття трагічної смерти полковника Євгена Коновальця, вирішено почати діяльність, спрямовану на перенесення останків полковника на Байкове кладовище в Києві, поставити пам'ятник та відбути урочисте перепоховання. Вирішено написати листа до Президента України в справі одержання ліцензії та місця на перепоховання.

В окремій дискусії про різні справи вирішено зібрати відповідні фонди, щоб спорудити пам'ятник жертвам у Кінґірі, Казахстан; направити листа до УВКР, відкидаючи недавню сумнівну заяву про Товариство „Україна", намагатися припинити показ фільму „Eternal Memories" по мережах PBS, доповнити бюлетені УККА інформаціями від відділів, рад та комісій УККА, підсилити збірку на СКУ по всіх відділах УККА.

Андрій Шуль,
УККА

Збережімо спадщину кооперативного ідеалізму

У грудні 1998 року відбудеться в Торонто Світовий З'їзд Української Кооперації. Цей найвищий і найбільш репрезентований Форум українського кооперативного руху поза межами України матиме в основному два завдання. Перше — обговорити актуальні питання української кооперації і відповідно до наших спроможностей скласти пляни дальшої діяльности. Друге — провести Річні загальні збори УСКР і обрати нові керівні та контрольні органи. Цим справам повинні бути присвячені відповідні доповіді, звіти і т. п., в яких було б з'ясовано нашу українську кооперативну ситуацію на цьому відтинку і накреслено перспективи.

Зближаємось до 50-річчя нашої кооперативної діяльности в діяспорі. Сьогоднішня дійсність дуже відрізняється від 50-их років, коли почала свою діяльність українська кооперація в поселенні. Сьогодні ми маємо кооперативи, які перевищують 100, а то 200 мільйонів дол. активів, з членством понад 10,000 членів і резервовими фондами понад 20 мільйонів дол. При цьому маємо технологічний поступ та все ширші і кращі послуги.

Наш активний діяч Володимир Гупалівський опрацював з датою на 31-го грудня 1997 року зведений балянс кооператив у ЗСА. Разом з Канадою і Австралією з кінцем 1997 року наш економічний кооперативний потенціял осягнув в активах 2 більйонів дол., а у резервових фондах — 200 мільйонів дол., у позичках — 1 більйон дол. і членство — понад 200,000 осіб.

У збереженні спадщини наші будівничі-піонери, при допомозі свідомо вихованого ще в Україні кооперативного членства, заклали тривалі фундаменти під будову етнічного кооперативного руху в діяспорі. В дальшій фазі росту фахові кадри молодих економістів, у великій більшості, перебрали провід кооператив, надали їхній діяльності більш сучасного сенсу.

Проводи наших кооператив вміло, пляново господарюють фондами. Основа, на якій базується діяльність кооперації, — це допомога членству кредитом. Наш стан позичок, в сумі 1 більйона дол., дає у відношенні до активів — тільки 50 відсотків. Але 1 більйон дол., позичок в обігу (видані і сплачені позички) показує, якими великими кредитами українська кооперація обслуговувала нашу спільноту.

Слід подати незвичайний зразок, як використали кредити 20 членів „Самопомочі" в Чикаґо. Про це говорить Д. Ґріфен в чикаґському щоденнику „Чикаґо Дейлі Нюз" з 11-го червня 1977 року. Він пише: „... І коли ніякий банк не хотів дати українцям позички, „Самопоміч" довірила своїм членам фінансувати мотелярський промисел у Вісканзен". Вартість мотелів у 1970 році становила понад 18 мільйонів дол.

З початком 90-их років кооперація української діяспори вступає в новий етап діяльности, який має особливе призначення. Здавалося, що з відродженням України ми дійшли до вимріяної мети. Однак, релігійне, культурне і економічне життя молодої держави потребує помочі та здорових контактів батьківщини з діяспорою. А це, у свою чергу, вимагає збереження і господарського зміцнення діяспори. Обов'язком української кооперації є поставити на службу цілому українському народові нашу працю, наші досягнення. Ми цього завдання не виконаємо задовільно, якщо не будемо мати єдиного керівного і координуючого центру — Української Світової Кооперативної Ради. Краєві централі і вся українська кооперативна мережа повинні найтісніше співпрацювати з УСКР. Наша кооперація в діяспорі у своїй дотеперішній діяльності зберегла український характер, як єдина з усіх етнічних груп Америки. Цей український характер у світовому кооперативному русі має високий престиж, але він також зобов'язує нас до якомога ефективнішої праці для добра української громади.

Також нашим спільним завданням є тісна співпраця з Українською Церквою. І як на загальному релігійно-громадському відтинку нашого організованого життя, так і кооперативному — мусимо зберегти і далі розвивати найкращі традиції кооперативного ідеалізму.

Омелян Плешкевич

Україна: надія ...

(Закінчення зі стор. 5)

бо книга видана в Києві російською мовою. І це зрозуміло, бо переважна більшість вболівальників київського „Динамо" не читають українською мовою. І це не провина людей, які серцем є щирі українці. Це їх біда, важкий наслідок совєтського тоталітарного режиму. Тому мені лежить на серці, щоб ця вартісна книжка про дуже корисні „динамівські" справи була перевидана українською мовою і розійшлася по усій Україні. В наш час важкої для многостраждального українського народу кризи позитивний досвід київського „динамівського" клюбу, на мою думку, дуже важливий. Він допомагає не втрачати надію. А що може бути цінніше за це!? Недарма кажуть, що надія вмирає остання...

Євген Новосад,
Філядельфія

Скористайте з виняткової нагоди!

ПРИЙМАЄТЬСЯ ОГОЛОШЕННЯ

до АЛЬМАНАХУ

(Календаря УНСоюзу)

на 1999 рік

який цього року виходить накладом 12 тисяч примірників

Цим Ви зможете познайомити ввесь український загал з Вашою установою, Вашою професійною обслугою, чи Вашим підприємством.

ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ

Одна сторінка	$120.00
Пів сторінки	$ 75.00
Чверть сторінки	$ 45.00
Одна восьма сторінки	$ 25.00

Реченець замовлення оголошень до 30-го вересня 1998 року.

Належність проситься надсилати:

SVOBODA
2200 Route 10 Parsippany, N. J. 07054

ДИРЕКЦІЯ ПЛАСТОВОЇ ФУНДАЦІЇ в НЮ ЙОРКУ
ділиться сумною вісткою з членами і українською громадою, що в п'ятницю, 21-го серпня 1998 р. відійшов у вічність наш довголітній активний член

бл. п.
ІВАН ДМИТРИК

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 23-го серпня в похоронному заведенні П. Яреми, 24-го серпня в церкві св. Юра в Ню Йорку, а відтак на цвинтарі св. Андрія Первозванного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Дружині і донькам з родинами висловлюємо щирі співчуття.

Вічна йому пам'ять!

В невимовній скорботі повідомляємо, що 1-го серпня 1998 р. у Веніс, Фла., відійшов від нас у вічність наш дорогий МУЖ, БАТЬКО і БРАТ

св. п.
МИКОЛА ТАТАРКО

ур. 1927р. в Полтаві, Україна.

ПОХОВАНИЙ 8-го серпня 1998 р. в Чикаґо, Ілл.

Покійний, інженер авіяційної індустрії, церковний та громадський працівник, к. член управи студент. товариства „Січ" в Ґрацу і Укр. Рел. Культ. Осередку св. Андрія в Норт Порт, Фла.

Складаємо нашу дружню подяку всім тим добрим людям, котрі ділили разом з нами наше горе в час довгої та жорстокої недуги покійного.

Зокрема дякуємо о. Володимиру Мельникові за його духово-християнську опіку та поминальну відправу, Зої Филипович і хорові церкви св. Андрія за спів під час Панахиди в Норт Порті, Роману Шраменкові і Галині Король за пращальні слова в похоронному заведенні.

Наша щира подяка о. Миколі Боднарчуку за переведення похоронного обряду в Чикаґо, диригентові д-рові Василеві Трухлому і хорові церкви св. Андрія в Блумінґдейл за похоронний спів.

Ми вдячні усім тим друзям і знайомим, що віддали свою останню прислугу покійному Миколі, відпровадивши його на вічний спочинок.

Поминальною тризною проводив Юрій Сиволап, а пращальні слова спомину про покійного сказали Тамара Дутко, Любомир Мізь і Борис Кучинський.

Дякуємо збірщикам: Ніні Панчак, Андрієві Івашкові, Юрієві Сиволапові і всім жертводавцям, які склали свої пожертви на Фонд Дітей Чорнобиля і Товариство Української Мови ім. Т. Шевченка.

Дякуємо за молитви, квіти, відвідини та все добре і дружнє!

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ВІДХОДУ в ЗАСВІТИ покійного МИКОЛИ ТАТАРКА
будуть відслужені поминальні відправи 9-го вересня ц.р.

в церкві св. Андрія, в Норт Порт, Фла. і в церкві св. Михаїла в Сан Франціско, Кал.

Залишені в жалобі:
дружина — ЛЕСЯ
діти — ТАРАС, НАТАЛКА і ВІКТОРІЯ
брати — ЮРІЙ, ЕВГЕН
родина в ЗСА та в Україні.

ПОЖЕРТВИ В ПАМ'ЯТЬ МИКОЛИ ТАТАРКА

НА ТОВАРИСТВО УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ім. ТАРАСА ШЕВЧЕНКА:

	200 дол.	Ващинський Неоніля і Богдан;
по	100	Татарко Леся, Боднарук Віра і Боґдан;
	70	Врублівські Іна і Петро;
по	50	Радзікевич Ірена і Мирон, Малюк Слава і Роман, Пастернак Юрій і Ольга, Филипович Зоя, Білинські Марійка і Ігор, Шпон Ляриса і Зенон, Татарко Оля і Юрій, Івашко Лариса і Андрій, Дутка Тамара і Василь, Кусик Світлана і Володимир;
по	40	Гарасимів Люся і Михайло, Врублівські Джуді і Андрій, Татарко Наталка і Тарас, Ненадкевич Микола;
	35	Яросевич Дарія і Мирон;
	30	Король Галина і Володимир;
по	25	Шраменко Роман і Галя, Мізь Любомир і діти, Масник Наталія, Тодосійчук д-р, Іванів Наталія (УЗХ), Грушецький Дмитро;
по	20	Барусевич Софія, Кузьма Мирон, Лисак Михайло, Двояк Степан, Тесарович Марія, Свистун Орися і Роман, Татарко Юрій і Оля;
	10	Мацюк Ія.

НА ФОНД ДІТЕЙ ЧОРНОБИЛЯ:

по	100 дол.	Вайбел Вікторія і Вейн, Кучинський Ґертруд і Борис, Яримович Роксоляна і Михайло;
по	50	Хрептовська Віра, Лехман Неоніля і Володимир, Орф Ірена і Іван, Сиволап Ніна і Юрій, Белендюк Ліда і Михайло;
по	25	Іванів Наталія, Кохно Лідія і Тарас, Ковальські Марія і Мирон, Іванчук Надія, Шраменко Роман і Галя;
по	20	Кульчицький Л., Тутор-Сиваченко Марко, Панчак Ніна, Пелячек Соня і Микола, Качмарський Степан, Ломницька Дарія, Ґерент Ірена і Володимир, Остапчук Петро;
	15	Грегорчак Теофіль і Тереса;
по	10	Шерепаха Александра і Федір, Чорній Марія і Семен, Гарасим Татяна, Білецька Ольга, Бойдуй Марія, Кобрин Атанас, Тащук Юлія і Іван.

НА СЛУЖБУ БОЖУ:
10 дол. Савойка Оксана.

НА БІБЛІОТЕКУ ОСЕРЕДКУ:
25 дол. Паньків Галина і Степан.

З великим смутком повідомляємо родину і друзів, що 19-го серпня 1998 р. в Оттаві, Онт. Канада відійшов у засвіти наш дорогий двоюрідний брат і вуйко

св. п.
д-р мед.
ВОЛОДИМИР М. ЧУБАТИЙ

ПОХОРОНЕНИЙ в Саскатуні, Саск. Канада.

Залишив у смутку:
двоюрідних — ВОЛОДИМИРА ЛЕВИЦЬКОГО з дружиною НАТАЛКОЮ і родиною
— ЗОНЮ ПРИШЛЯК з мужем МИКОЛОЮ і родиною
— БОГДАНА ЛЕВИЦЬКОГО з дружиною ДАРІЄЮ і родиною
— БОГДАННУ ГНАТКІВСЬКУ з мужем ВОЛОДИМИРОМ і родиною
— ОЛЮ БІЛІКОВСЬКУ
сестрінка — ЗОРЯНА ДЕРЖКА з дружиною ЛІНДОЮ

Вічна йому пам'ять!

У СКОРБОТІ

донька ВІРА

(Рибчук) Масі

з родиною

Ділимося сумною вісткою, що в Едмонтоні, Канада, 26-го квітня 1998 р. відійшов на Вічну Ватру

бл. п.
пл. сен. керівництва
ЯРОСЛАВ ІВАНУСІВ

Лісовий Архидідько Фуярка

Нар. 24-го липня 1905 р. у селі Лопінка, Перемишлянського району.
Вступив до Пласту в 1921 р., член Куреня УПЮ ім. Івана Богуна в Перемишлі.
Дуже любив мандрувати Карпатами; на еміґрації в Німеччині, організував пластові прогульки з юнацтвом в Альпи.

Прибувши до Канади, організував пластову групу в Ледбридж, Альберта і продовжував мандрувати скелястими горами. В Едмонтоні активно працював в пластовій станиці на різних постах, включно з станичним.

За віддану пластову працю відзначений орденами св. Юрія в Сріблі та Золоті.

Член III Куреня УПС „Лісові Чорти" від 1946р., число реєстру 95; носитель лісово-чортівських відзначень Срібного та Золотого Арідника.

Висловлюємо наше найщиріше співчуття родині.

Пам'ять про нього буде завжди з усіма нами, а в лісовій премудрості, в таїнствах Творця усього видимого і невидимого він — вічний,

III КУРІНЬ УСП і УПС „ЛІСОВІ ЧОРТИ"

Ділимося сумною вісткою, що 12-го серпня цього року відійшов у вічність

св. п.
інж.
НЕСТОР ПІНКОВСЬКИЙ

нар. 10-го листопада 1915 р. в селі Біле, біля Львова.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 15-го серпня 1998 р. в церкві св. Юра в Ню Йорку, а відтак на цвинтарі Святого Духа в Гемптонбургу, Н.Й.

Залишилися в смутку:

сестра — ОКСАНА ЯРЕМЧУК з мужем ВАСИЛЕМ, дітьми і внуками
братанниці — НАДІЯ ПІНКОВСЬКА
— ДАРКА ПІНКОВСЬКА з дітьми і внуками
— ХРИСТЯ КЛЮФАС з мужем ІВАНОМ і донею МАРТОЮ
братанок — АНДРІЙ ПІНКОВСЬКИЙ з дружиною ДЖЕКІ і дітьми ГРИГОРІЄМ і ЛІНДЗІ
братанниця — УЛЯНА ПІНКОВСЬКА та
ближча і дальша родина в Україні й ЗСА.

Вічна йому пам'ять!

ПРЕЗИДІЯ СЕРЕДОВИЩА УКРАЇНСЬКОЇ ГОЛОВНОЇ ВИЗВОЛЬНОЇ РАДИ
ділиться сумною вісткою з членами і українською громадою,
що в п'ятницю 21-го серпня 1998 р. в Ню Йорку після
довгої недуги на 79-му році життя помер

бл. п.
ІВАН ДМИТРИК

Колишній воїн УПА в рр. 1944-1947 на Закерзонні,
учасник рейду в Західну Европу в 1947р., автор споминів:
„У лісах Лемківщини", член управи Середовища УГВР.

ПОХОРОН відбувся 24-го серпня 1998 р. на українському православному цвинтарі св. Андрія Первозванного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Дружині і дочкам складаємо глибоке співчуття.

Замість квітів в пам'ять покійного просимо складати пожертви на „Літопис УПА" і на фільм про Президента УГВР Кирила Осьмака.

Ділимося сумною вісткою, що 6-го травня 1998 р. відійшла у вічність
наша найдорожча МАМА, учителька і громадська діячка

бл. п.
ДАРІЯ МАНИЛО
з дому ЗАЯЦЬ

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися з української католицької церкви св. Дмитрія в Торонто, Канада, 9-го травня 1998 р.
ПОХОВАНА на цвинтарі св. Володимира в Оуквил, Онт.

Залишені в смутку:

дочка — АРІЯДНА ДАРІЯ
сестри — ВІРА КАЩИНЕЦЬ, АННА ДАЦИК і ЗЕНОВІЯ ТОВПАШ
братова — МАРІЯ ЗАЯЦЬ
племінники і племінниці
ближча і дальша родина в Канаді, ЗСА, Литві й Україні.

Вічна їй пам'ять!

П О Д Я К А

Через газету "Свобода" складаю подяку всім, хто висловив мені своє співчуття і підтримав мене у тяжкому горі: відході у засвіти моєї дружини — незабутньої НІНИ СТРОКАТОЇ-КАРАВАНСЬКОЇ.

Святослав Караванський

БРАТСТВО кол. ВОЯКІВ 1-УД УНА СТАНИЦЯ у ФІЛЯДЕЛЬФІЇ, Па.

Ділимося сумною вісткою з членами Братства і українською громадою,
що у вівторок, 18-го серпня 1998 р. у Філядельфії, Па. відійшов у засвіти
на 86-му році трудолюбивого життя

бл. п.
ОЛЕГ ЛИСЯК

воєнно-фронтовий звітодавець, письменник, журналіст,
редактор, політичний і громадський діяч.

ПОХОРОННІ ОБРЯДИ відбудуться в суботу, 22-го серпня 1998р., о год. 9-ій рано, в церкві св. Архистратига Михаїла в Дженкінтавні, а опісля тлінні останки покійного будуть перевезені на цвинтар св. Марії на Факс Чейсі.

Дружині Марії, синові Олегові та всій родині складаємо глибоке співчуття.

УПРАВА СТАНИЦІ.

В ЧЕТВЕРТУ НЕВИМОВНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашої любої і незабутньої ДРУЖИНИ, МАМИ І БАБУСІ

бл. п.
ЯРОСЛАВИ ПІХУРКО
з дому МАРТИНЮК

будуть відправлені СЛУЖБИ БОЖІ:

в соборі Святого Йосафата в Пармі, Огайо і
церкві оо. Василіян в Торонто.

Родину і приятелів просимо про молитви за спокій душі покійної ЯРОСЛАВИ.

муж МИКОЛА з дітьми і внуками.

В глибокому смутку повідомляємо родину, приятелів і знайомих,
що по довгій і тяжкій недузі, в ранніх годинах 18-го серпня 1998 р.
упокоївся в Бозі заосмотрений Найсвятішими Тайнами
наш найдорожчий МУЖ І БАТЬКО

бл. п.
мґр ОЛЕГ ЛИСЯК

нар. 27-го липня 1912 р. у Львові.

Письменник, театральний критик, журналіст,
член І-ої Дивізії УНА, дивізійний звітодавець

ПАРАСТАС і ПОХОРОННІ відправи відбулися в суботу 22-го серпня 1998 р. о год. 9.00 ранку в церкві св. Архистратига Михаїла в Дженкінтавні, Па., а відтак похорон на цвинтарі св. Марії на Факс Чейсі, Па.

Замість квітів просимо складати пожертви на потреби церкви св. Архистратига Михаїла на адресу: St. Michael the Archangel Church 1013 FOX Chase Rd. Jenkintowvn, Pa 19046.

Горем прибиті:

дружина — МАРІЯ
син — ОЛЕГ

Озеро...

(Закінчення зі стор. 10)

і він дальше грав. Прощаючися з Виром, Синь обіцяла його знову навідати. Вони покохали одне одного, але заздрісні прибічники графа донесли йому про це. Батько заборонив дочці стрічатися з Виром, але ці заборони не злякали ні Сині, ні Вира. Тоді граф вдався до злого вчинку. Одного разу, коли Вир, очікуючи Сині, грав під скелею свою тужливу мелодію, слуги графа зіштовхнули з високої скелі на нього велику брилу. Коли Синь прийшла і побачила Вирове тіло, сльозам її не було меж. Вони заповнили усю галявину і саму Синь. Так із сліз утворилося озеро, яке люди назвали Синевир.

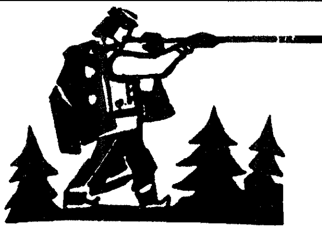
І закінчує С. Попович цю легенду заввагою, що „навіть тепер в народі існує повір'я, що той, хто закохається на Синевирі, не розлучиться з коханою ніколи".

подав **Володимир Сушко**

• ПРАЦЯ •

• НА ПРОДАЖ •

МИСТЕЦЬКІ ПРОГРАМИ НА СОЮЗІВЦІ 1998

— ВІКЕНД З НАГОДИ ДНЯ ПРАЦІ —

Субота — 29-го серпня	8:30 веч.	КОНЦЕРТ віолістка ГАЛИНА КОЛЕССА піяністка ОКСАНА РЕВЛЮК-ПРУТЕНЯК
	10:00 веч.	ЗАБАВА, оркестра „ВІДЛУННЯ"
П'ятниця — 4-го вересня	10:00 веч.	ЗАБАВА — оркестра „ФАТА МОРҐАНА"
Субота — 5-го вересня	8:30 веч.	КОНЦЕРТ Танцювальний Ансамбль ВОГОНЬ — Едмонтон вокалістка ОКСАНА ХАРУК піяніст ТОМА ГРИНЬКІВ
	10:00 веч.	ЗАБАВА, оркестри „ТЕМПО"; „ЗОЛОТА БУЛАВА"
Неділя — 6-го вересня	2:15 по пол.	КОНЦЕРТ Танцювальний Ансамбль „ВОГОНЬ" — Едмонтон. дует ЛЮБА і МИКОЛА
	8:30 веч.	КОНЦЕРТ сопрано РОЗМЕРІ МУСОЛІНО-МАРТИНЮК Піяніст ТОМА ГРИНЬКІВ
	10:00 веч.	ЗАБАВА оркестра „ТЕМПО"; „ФАТА МОРҐАНА"

